

VODILNI PARTNER

PARTNERJI

PODIZVAJALCI

NAROČNIK

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Direktorat za kmetijstvo

Sektor za urejanje kmetijskega prostora in zemljiške operacije

Dunajska cesta 22 I 1000 Ljubljana

STROKOVNA PODLAGA S PODROČJA KMETIJSTVA ZA OBČINO ŠENTRUPERT

IZVAJALCI STROKOVNE PODLAGE:

LOCUS prostorske informacijske rešitve, d.o.o.

Ljubljanska cesta 76 I 1230 Domžale

GEODETSKI ZAVOD CELJE, d.o.o.

Ulica XIV. divizije 10 I 3000 Celje

Acer Novo mesto d.o.o.,

Šentjernejska cesta 43, 8000 Novo mesto

IGEA Svetovanje in storitve s področja nepremičnin, infrastrukture in prostora, d.o.o.

Podpeška cesta 1 I 1351 Brezovica pri Ljubljani

AGRARIUS, tla in okolje, Tomaž Kralj s. p.

Gorjuše 17b I 4264 Bohinjska Bistrica

Domžale, november 2024, popravek januar 2025, popravek februar 2025

PROJEKT	Izdelava strokovnih podlag s področja kmetijstva Strokovna podlaga s področja kmetijstva za občino Šentrupert
NAROČNIK	Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Direktorat za kmetijstvo Sektor za urejanje kmetijskega prostora in zemljiške operacije Dunajska cesta 22 I 1000 Ljubljana
ŠTEVILKA POGODBE	2330-23-111018
KONZORCIJ	VODILNI PARTNER Locus d.o.o. , Ljubljanska cesta 76, 1230 Domžale PARTNERJI Ljubljanski urbanistični zavod d.d. , Verovškova ulica 64, 1000 Ljubljana Geodetski zavod Celje d.o.o. , Ulica XIV. divizije 10, 3000 Celje Igea d.o.o. , Podpeška cesta 1, 1351 Brezovica pri Ljubljani ACER Novo mesto d.o.o. , Šentjernejska cesta 43, 8000 Novo mesto ZEU načrtovanje, inženiring d.o.o. , Ulica Staneta Rozmana 5, 9000 Murska Sobota PODIZVAJALCI Agrarius, tla in okolje, Tomaž Kralj s. p. , Gorjuše 17b, 4264 Bohinjska Bistrica

PROJEKT	Izdelava strokovnih podlag s področja kmetijstva Strokovna podlaga s področja kmetijstva za občino Šentrupert
FAZA	končno poročilo
IZDELOVALCI STROKOVNE PODLAGE	Locus d.o.o. , Ljubljanska cesta 76, 1230 Domžale Geodetski zavod Celje , Uliva XIV. divizije 10, 3000 Celje ACER Novo mesto d.o.o. , Šentjernejska cesta 43, 8000 Novo mesto IGEA d.o.o. , Podpeška cesta 1, 1351 Brezovica pri Ljubljani Agrarius, tla in okolje, Tomaž Kralj s. p. , Gorjuše 17b, 4264 Bohinjska Bistrica
VODJA PROJEKTNE SKUPINE	Nina Lipušček, univ. dipl. inž. kraj. arh., Locus, d.o.o.
OŽJA PROJEKTNÁ SKUPINA	PROSTORSKO NAČRTOVANJE Nina Lipušček, univ. dipl. inž. kraj. arh., Locus, d.o.o.

mag. Jelka Hudoklin, univ. dipl. inž. kraj. arh., Acer d. o. o.

PKA PPN 0850

BONITIRANJE

Aleš Žnidarko, mag. agr. ekon., Geodetski zavod Celje, d.o.o.
pooblastilo za bonitiranje 11202-1/2014-7

Anja Žerak, mag. kmet., Geodetski zavod Celje, d.o.o.
pooblastilo za bonitiranje 35311-828/2022-2552-8

KMETIJSTVO

dr. Tomaž Kralj, univ. dipl. inž. agr., AGRARIUS, s.p.

Jure Zgajšek, univ. dipl. inž. agr., Geodetski zavod Celje, d.o.o.

ŠIRŠA PROJEKTNNA SKUPINA

Leon Kobetič, univ. dipl. inž. grad., Locus, d.o.o.

Marjeta (Metka) Jug, univ. dipl. inž. kraj. arh., Locus, d.o.o.

Tomaž Kmet, univ. dipl. inž. arh., Locus, d. o. o.

Mateja Mikložič, dipl. org. inf., Locus, d.o.o.

Andrej Podjed, gr. teh., Locus, d.o.o.

Igor Črnugelj, univ. dipl. inž. arh., Acer Novo mesto d. o. o.

Tanja Jerin, inž. grad., Acer Novo mesto d. o. o.

Dominik Bovha, univ. dipl. inž. geod., Geodetski zavod Celje, d.o.o.

Petra Recko Novak, univ. dipl. inž. geod., Geodetski zavod Celje, d.o.o.

Ana Tivadar, univ. dipl. inž. geod., Geodetski zavod Celje, d.o.o.

Marta Blažič Kugler, dipl. inž. agro., Geodetski zavod Celje, d.o.o.

Kotnik Štefka, dipl. inž. agro., Geodetski zavod Celje, d.o.o.

Kristina Jajtić, mag. geog., Geodetski zavod Celje, d.o.o.

Urška Arzenšek, univ. dipl. geog., Geodetski zavod Celje, d.o.o.

Diana Bogovič, univ. dipl. geog., Geodetski zavod Celje, d.o.o.

mag. Tomaž Černe, univ. dipl. inž. geod., IGEA, d.o.o

Anja Judež, mag. prost. načrt., IGEA, d.o.o.

Urban Jensterle, univ. dipl. geog., IGEA, d.o.o

Tadej Hajna, dipl. geog., IGEA, d.o.o

Gregor Bunčič, univ. dipl. geog., IGEA, d.o.o

Vid Eržen, dipl. inž. grad., dipl. inž. inf., mag. prav. in manag. neprem., IGEA, d.o.o

DATUM

Domžale, november 2024, popravek januar 2025, popravek februar 2025

Kazalo

1 PREDSTAVITEV KMETIJSTVA V OBČINI	8
2 ANALIZA PRIDELOVALNEGA POTENCIALA V OBČINI.....	9
3 ANALIZA IZVEDENIH KOMASACIJ, OSUŠEVANJ ALI NAMAKANJ V OBČINI	14
4 POVRŠINE IN DELEŽI ZEMLJIŠČ.....	16
4.1 SKUPNE POVRŠINE IN DELEŽI ZEMLJIŠČ	16
4.2 SKUPNE POVRŠINE IN DELEŽI ZEMLJIŠČ PO POSAMEZNEM PODTIPU STRATEŠKIH OBMOČIJ	16
4.3 POVRŠINE IN DELEŽI ZEMLJIŠČ, DOLOČENIH KOT PREDLOG OBMOČIJ TRAJNO VAROVANIH KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ	17
4.4 POVRŠINE IN DELEŽI ZEMLJIŠČ, DOLOČENIH KOT PREDLOG OBMOČIJ TRAJNO VAROVANIH KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ PO POSAMEZNEM PODTIPU STRATEŠKIH OBMOČIJ.....	18
4.5 POVRŠINE IN DELEŽI ZEMLJIŠČ, DOLOČENIH KOT OBMOČJA DRUGIH ZEMLJIŠČ, POTENCIALNO PRIMERNIH ZA KMETIJSTVO	18
4.6 POVRŠINE IN DELEŽI ZEMLJIŠČ, DOLOČENIH KOT OBMOČJA DRUGIH ZEMLJIŠČ POTENCIALNO PRIMERNIH ZA KMETIJSTVO, PO POSAMEZNEM PODTIPU STRATEŠKIH OBMOČIJ.....	19
4.7 PODATEK O POVRŠINI IN DELEŽU ZEMLJIŠČ V OBČINI GLEDE NA POGOJE ZA DOLOČITEV PREDLOGA OBMOČIJ TVKZ	19
5 OPIS POSTOPKA DOLOČANJA PREDLOGA OBMOČIJ TRAJNO VAROVANIH KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ IN DRUGIH ZEMLJIŠČ, POTENCIALNO PRIMERNIH ZA KMETIJSKO PRIDELAVO.....	22
5.1 ŠHEMA OBDELAVE PODATKOV, ZAOKROŽEVANJA IN IZLOČITEV	22
5.2 VODNI PODATKI.....	23
5.3 MODELIRANJE	24
5.4 PREDLOG OBMOČIJ PO MODELIRANJU.....	29
5.5 AVTOMATSKO ZAOKROŽEVANJE.....	31
5.6 IZLOČANJE	31
5.7 DODATNA IZLOČANJA - IZLOČITEV POZIDANIH ZEMLJIŠČ, VODNIH ZEMLJIŠČ IN CEST	35
5.8 ROČNO OBLIKOVANJE OBMOČIJ	39
5.9 OBMOČJA, POTENCIALNO PRIMERNA ZA KMETIJSTVO	54
5.10 REZULTAT PO ZAOKROŽEVANJU	55
6. PRILOGE	56

STROKOVNA PODLAGA S PODROČJA KMETIJSTVA ZA OBČINO ŠENTRUPERT

Občina Šentrupert

Sistem prostorskega načrtovanja kmetijskih zemljišč po Zakonu o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 71/11 – uradno prečiščeno besedilo, 58/12, 27/16, 27/17 – ZKme-1D, 79/17, 44/22 in 78/23 - ZUNPEOVE; v nadaljnjem besedilu: ZKZ) temelji na določitvi trajno varovanih kmetijskih zemljišč v prostorskih aktih lokalnih skupnosti.

ZKZ določa, da se z uredbo določijo območja, ki so strateškega pomena za Republiko Slovenijo zaradi pridelovalnega potenciala kmetijskih zemljišč, njihovega obsega, zaokroženosti, zagotavljanja pridelave hrane ali ohranjanja in razvoja podeželja ter ohranjanja krajine (v nadaljnjem besedilu: strateška območja za kmetijstvo in pridelavo hrane).

Strateška območja za kmetijstvo in pridelavo hrane predstavljajo potencialna območja trajno varovanih kmetijskih zemljišč.

Območja trajno varovanih kmetijskih zemljišč se bodo ob upoštevanju uredbe o strateških območjih za kmetijstvo in pridelavo hrane določila v prostorskih aktih lokalnih skupnosti, podlaga za določitev trajno varovanih kmetijskih zemljišč v prostorskem aktu lokalne skupnosti pa je strokovna podlaga s področja kmetijstva.

Slika 1: Pogled na Šentrupert s hriba Okrog (vir: www.sl.wikipedia.org)

ZAKONSKA OSNOVA

- Zakon o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 71/11 – uradno prečiščeno besedilo, 58/12, 27/16, 27/17 – ZKme-1D, 79/17, 44/22 in 78/23 - ZUNPEOVE),
- Uredba o območjih za kmetijstvo in pridelavo hrane, ki so strateškega pomena za Republiko Slovenijo (Uradni list RS, št. 71/16),
- Pravilnik o vsebini elaborata posegov na kmetijska zemljišča (Uradni list RS, št. 83/16),
- Pravilnik o tehničnih, strokovnih in organizacijskih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati organizacije za izdelavo strokovnih podlag s področja kmetijstva (Uradni list RS, št. 80/16 in 12/19),
- Pravilnik o podrobnejših pogojih za določitev predloga območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč ter o podrobnejši vsebini strokovnih podlag s področja kmetijstva (Uradni list RS, št. 55/17).

Uporabljene kratice:

TVKZ – trajno varovana kmetijska zemljišča

TVKZp - trajno varovana kmetijska zemljišča na območju evidence stavbnih zemljišč

TVKZv- trajno varovana kmetijska zemljišča na območju vodnega katastra

TVKZc- trajno varovana kmetijska zemljišča na območju dejanske rabe zemljišč javne cestne infrastrukture

TVKZg- trajno varovana kmetijska zemljišča na območju dejanske rabe gozdnih zemljišč

OKZ – ostala kmetijska zemljišča

OKZp – ostala kmetijska zemljišča na območju evidence stavbnih zemljišč

OKZv – ostala kmetijska zemljišča na območju vodnega katastra

OKZc – ostala kmetijska zemljišča na območju dejanske rabe zemljišč javne cestne infrastrukture

OKZg – ostala kmetijska zemljišča na območju dejanske rabe gozdnih zemljišč

OKZi – ostala kmetijska zemljišča, izločena iz predloga TVKZ, skladno z usmeritvami za izločanje (priloga 2)

ODZ – območja drugih zemljišč

ODZi – območja drugih zemljišč, izločena iz predloga TVKZ, skladno z usmeritvami za izločanje

ODZk – območja drugih zemljišč, ki so po dejanski rabi kmetijska zemljišča in so večja od 0,5 ha

ODZp – območja drugih zemljišč na območju evidence stavbnih zemljišč

ODZv – območja drugih zemljišč na območju vodnega katastra

ODZc – območja drugih zemljišč na območju dejanske rabe zemljišč javne cestne infrastrukture

ODZg – območja drugih zemljišč na območju dejanske rabe gozdnih zemljišč

PPK – območja drugih zemljišč, potencialno primernih za kmetijstvo

PPKp – območja drugih zemljišč, potencialno primernih za kmetijstvo na območju evidence stavbnih zemljišč

PPKv – območja drugih zemljišč, potencialno primernih za kmetijstvo na območju vodnega katastra

PPKc – območja drugih zemljišč, potencialno primernih za kmetijstvo na območju dejanske rabe zemljišč javne cestne infrastrukture

PPKg – območja drugih zemljišč, potencialno primernih za kmetijstvo na območju dejanske rabe gozdnih zemljišč

GPOEB – grafični prikaz območij enakih bonitet

1 PREDSTAVITEV KMETIJSTVA V OBČINI

Pojasnilo: Skladno s Pravilnikom o podrobnejših pogojih za določitev predloga območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč ter o podrobnejši vsebini strokovnih podlag s področja kmetijstva (Uradni list RS, št. 55/17; v nadaljevanju: pravilnik) je vsebino poglavja pripravila javna služba kmetijskega svetovanja.

Slika 2: Pogled na gričevnat del na območju Zaloka. Fotografija prikazuje razgiban predel – strmine v osrednjem delu, izravnave na pobočjih

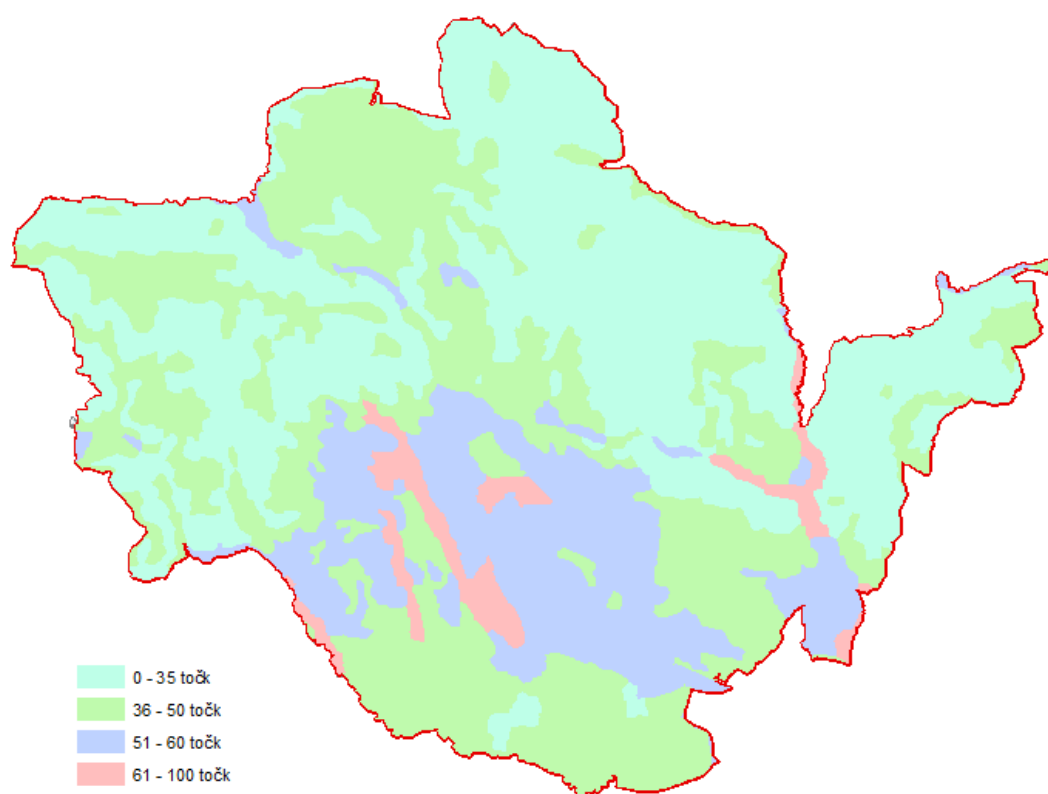
Slika 3: Razgibano območje na pobočju naselja Ravnik

2 ANALIZA PRIDELOVALNEGA POTENCIALA V OBČINI

Analiza bonitetnih točk po zemljiško katastrskem načrtu glede na razrede po Prilogi 1 pravilnika je predstavljena v preglednici spodaj.

Preglednica 1: Površina in delež bonitetnih razredov

Bonitetni razred	Skupna površina [m ²]	Delež [%]
0-35 točk	20.216.037	41,2
36-50 točk	18.483.764	37,7
51 do 60 točk	8.598.415	17,5
61 do 100 točk	1.752.864	3,6
Skupaj	49.051.080	100,0

Slika 4: Grafični prikaz analize bonitetnih točk po sloju območja enakih bonitet

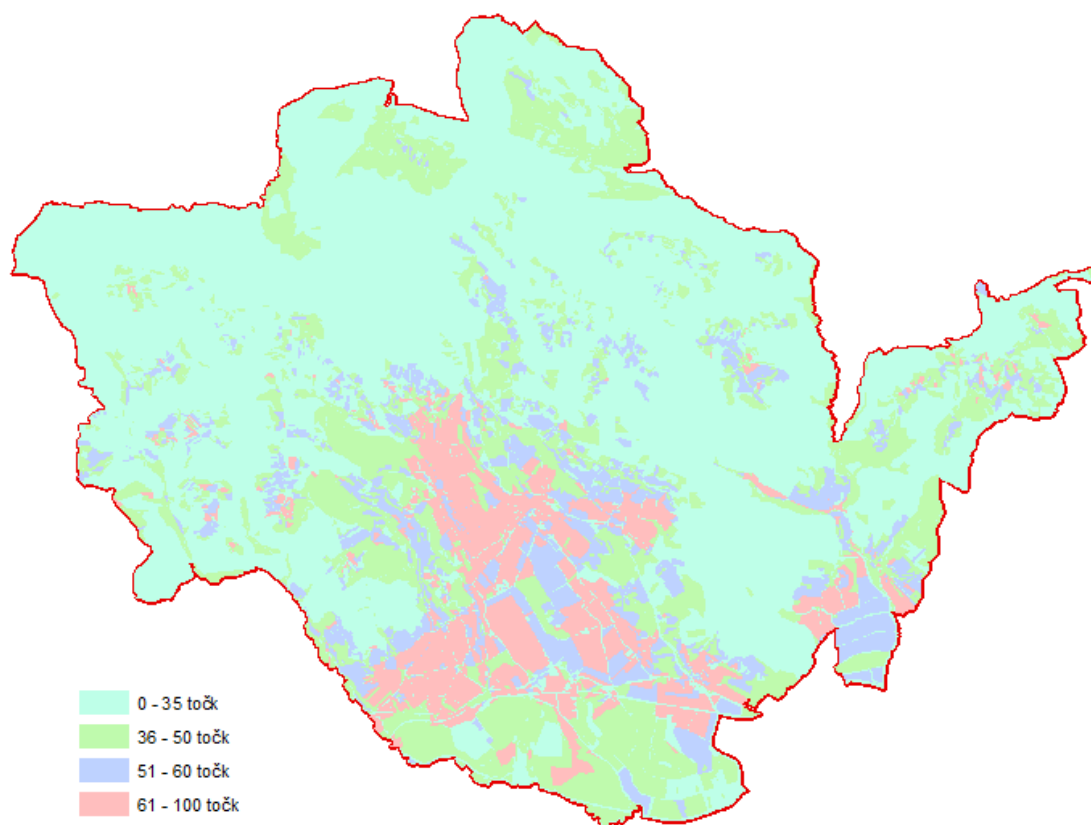
Glede na podatke o bonitetnih točkah po podatkih območij enakih bonitet so zemljišča z najvišjo boniteto (nad 61) prisotna predvsem v ravninskem delu občine, ob večjih stalnih vodotokih na območju naselij Roženberk, Škriljevo, Šentrupert in Brinje. V tej skupini se nahaja le 3,6 % zemljišč.

Največ zemljišč se nahaja v razredu od 0 do 35 bonitetnih točk (41,2 %) in v razredu od 36 do 50 točk (37,7 %) – gričevnat del občine, skoraj celoten severni del. V razredu 51 do 60 bonitetnih točk je manj kot 20 % zemljišč občine, ki se nehalo v preostalem delu ravninskega dela.

Kot zanimivost podajamo še analizo bonitetnih točk po zemljiško katastrskem prikazu (stanje na dan 26. 5. 2022), ki formalno ni več veljaven podatek. Bonitete so bile razvrščene v razrede po Prilogi 1 pravilnika. Stanje je prikazano v preglednici 2.

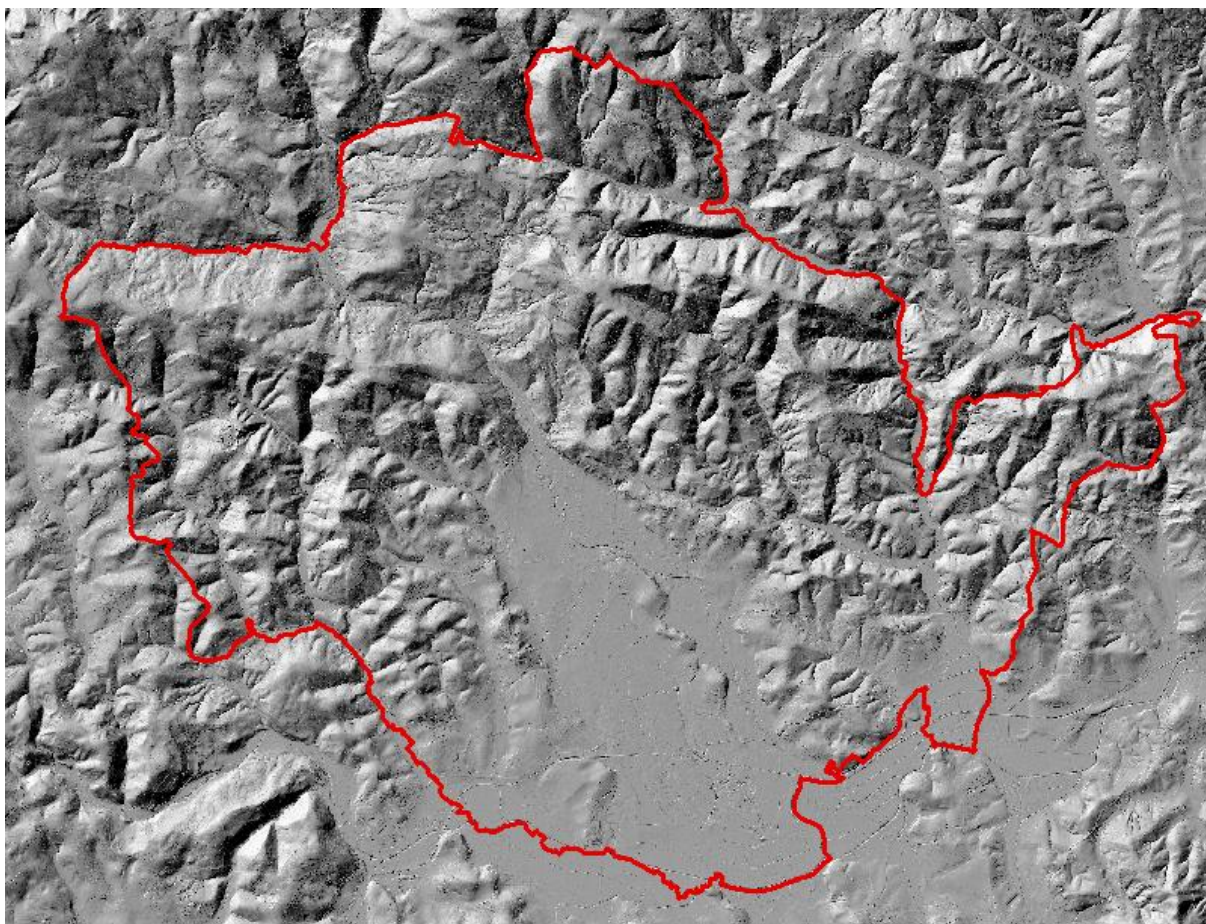
Preglednica 2: Površina in delež bonitetnih razredov

Bonitetni razred	Skupna površina [m ²]	Delež [%]
0-35 točk	28.912.792	58,9
36-50 točk	10.593.825	21,6
51 do 60 točk	4.798.106	9,8
61 do 100 točk	4.746.371	9,7
Skupaj	49.051.094	100,0

Slika 5: Grafični prikaz analize bonitetnih točk po zemljiškem katastru

Podatki o bonitetnih točkah po zemljiško katastrskem prikazu kažejo podobno situacijo. Največji delež zemljišč se nahaja v območju 0 - 35 točk, sledi mu območje 36 - 50 točk. Tudi tukaj se območja prepletajo predvsem na gričevnatem delu, v osrednjem delu pa se prepletajo območja razreda 51 do 60 in 61 do 100 bonitetnih točk. Tukaj se v večjem deležu pojavijo zemljišča v najboljšem razredu.

Slika 6: Območje občine Šentrupert na LIDAR posnetku

Po podatkih geološke karte se na območju občine Šentrupert v največji meri pojavljajo karbonatne kamnine, med njimi dolomit, deloma apnenec. Na južnem ravninskem delu občine se pojavljajo predvsem aluvialne rečne naplavine.

Po podatkih Pedološke karte Slovenije merila 1:25.000 na območju občine Šentrupert prevladuje PKE z distričnimi in evtričnimi tlemi na psevdofiljskih skladih. Sledi PKE z evtričnimi rjavimi tlemi in rendzinami (v preglednici spodaj).

Koda PSE	Opis PSE	Površina PSE v ha	Delež površine PSE v %
1785	Distrična rjava tla na psevdoziljskih skladih, tipičnapl.50%, evtrična rjava tla na psevdoziljskih skladih, tipičnapl. _50%	1378,21	28,07
1563	Evtrična rjava tla na mešanih karb.+nekarb.kam.tipična pl.60%, rendzina, na dol.sprsteninasta _40%	828,21	16,87
561	Hipoglej,evtrična mineralen zmerno močan _100%	329,39	6,71
527	Pseudoglej,pobočni,distrična sr.globok slabo izražen _100%	294,30	5,99
1381	Obrečna,evtrična gl. na glinastem aluviju _100%	282,64	5,76
578	Amfiglej,evtrična mineralen _100%	248,49	5,06
367	Rjava pokarb. na dol.tipična _100%	238,45	4,86
1789	Evtrična rjava tla na mešanih karb.+nekarb.kam.tipična sr.gl.80%, evtrična rjava tla na mešanih karb.+nekarb.kam.tipična gl. 20%	218,93	4,46

1788	Evtrična rjava tla na vezanih klastičnih pelitskih+psamitskih kam.tipična sr.gl.50%, distrična rjava tla na metamorfnih kam.tipična sr.gl._50%	149,64	3,05
870	Distrična rjava tla na pliocenskih +kvartarnih glinah+ilovicah,psevdooglejena _100%	133,43	2,72
1382	Obrečna,evtrična zmerno oglejena na glinastem aluviju _100%	127,71	2,60
550	Psevdooglej,ravninski,distrična sr.globok _100%	120,95	2,46
560	Hipoglej,evtrična mineralen sr.močan _100%	116,85	2,38
1567	Evtrična rjava tla na različnih bazičnih kam.tipična _100%	89,90	1,83
1787	Rendzina, na dol.rjava 50%, rjava pokarb. na dol.tipična pl. _50%	89,42	1,82
1790	Evtrična rjava tla na mešanih karb.+nekarb.kam.tipična gl.70%, evtrična rjava tla na mešanih karb.+nekarb.kam.tipična sr.gl._30%	54,09	1,10
1786	Rendzina, na dol.sprsteninasta 70%, rendzina, na dol.prhninasta _30%	45,95	0,94
482	Obrečna,evtrična globoko oglejena _100%	43,73	0,89
734	Evtrična rjava tla na pliocenskih sedimentih, tipičnagl._100%	37,19	0,76
105	Evtrična rjava tla na mehkih karb.kam.(lapornati apn.), tipičnasr.gl._100%	34,72	0,71
1826	Distrična rjava tla na mešanih karb.+nekarb.kam.tipična pl.70%, ranker,evtrična regolitični _30%	27,25	0,56
0	Pozidano	19,4402	0,40
1363	Evtrična rjava tla na pleist.+pliocenskih sedimentih,izprana _100%	0,22	0,00
1542	Evtrična rjava tla na mešanih karb.+nekarb.kam.tipična 50%, distrična rjava tla na mešanih karb.+nekarb.kam.tipična _50%	0,08	0,00
	Skupaj	4909,16	100

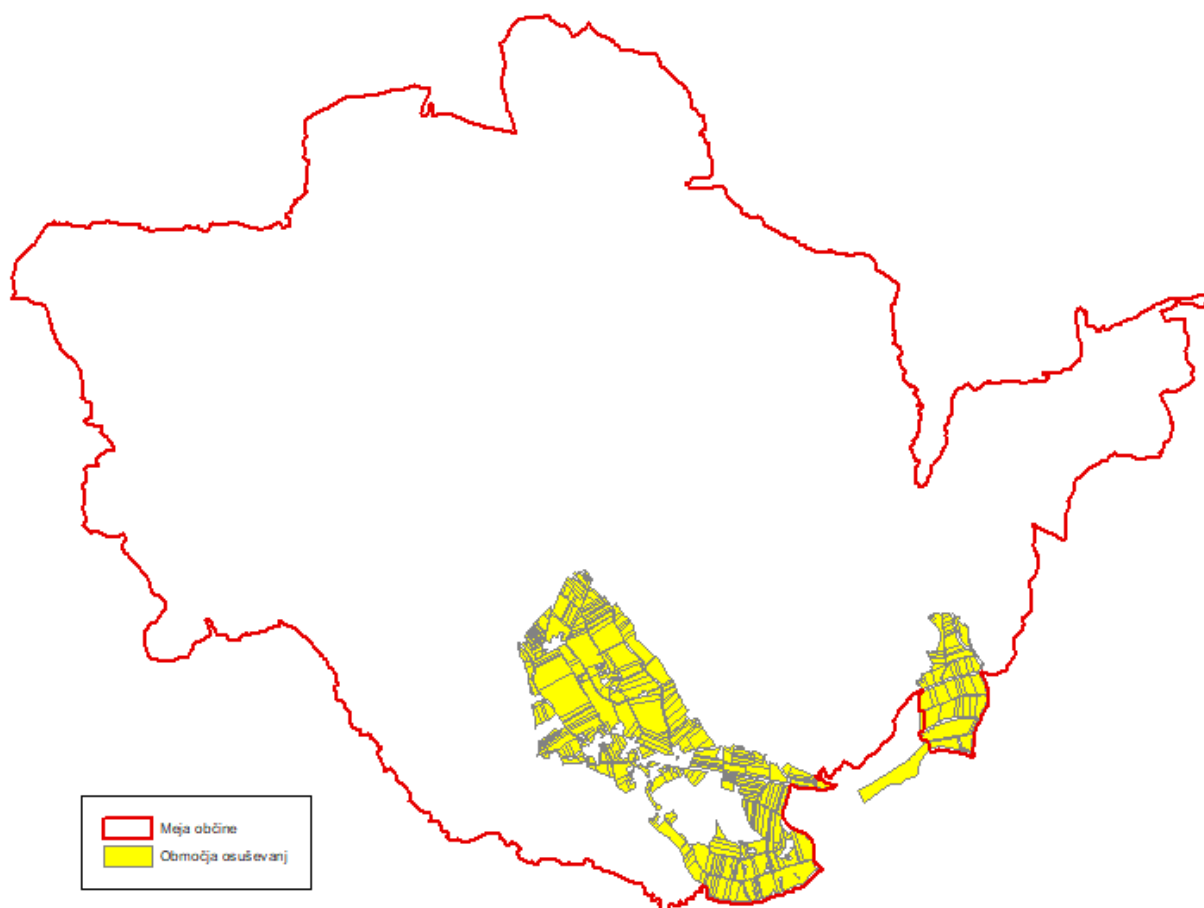
3 ANALIZA IZVEDENIH KOMASACIJ, OSUŠEVANJ ALI NAMAKANJ V OBČINI

Glede na podatke Enotne državne evidence o namakalnih in osuševalnih sistemih (KatMeSiNa), katere skrbnik je MKGP, sloj namakalnih sistemov vsebuje namakalne sisteme, ki imajo območja potrjena z Uredbo o potrditvi območij osuševalnih in namakalnih sistemov (Uradni list RS, št. 63/19 in 132/23). V podatke ni vključenih sistemov, za katere podatke MKGP še pripravlja, in vseh zasebnih namakalnih sistemov. Sloj osuševalnih sistemov vsebuje osuševalne sisteme, ki imajo območja potrjena z Uredbo o potrditvi območij osuševalnih in namakalnih sistemov (Uradni list RS, št. 63/19 in 132/23).

Glede na omenjene podatkovne sloje na območju občine Šentrupert namakalni sistemi niso prisotni. So pa bila na območjih izvedenih komasacij prisotna tudi osuševanja.

Slika 8: Grafični prikaz območja komasacij v območju občine Šentrupert

Slika 9: Grafični prikaz območja osuševanj v območju občine Šentrupert

V ravninskem delu občine je oblika in velikost parcel na več delih nakazovala na verjetnosti izvedbe komasacije. MKGP je od GURS pridobil sloj parcel katerih atributni podatki nakazujejo, da je bila parcela vključena v postopek komasacije (katastrski postopki: komasacija zemljišč, upravna komasacija, pogodbeni komasacija). Z uporabo teh podatkov in v kombinaciji s slojem delov katastrskih občin z merilom podatkov zemljiškega katastra na delih katastrskih občin smo identificirali dve komasacijski območji. Meja območij komasacij sicer ni popolnoma zanesljiva, vendar smatramo, da je podatek dovolj dober, da se ga vključi v model.

4 POVRŠINE IN DELEŽI ZEMLJIŠČ

4.1 Skupne površine in deleži zemljišč

Preglednica 4: Skupne površine in deleži zemljišč

KLASIFIKAC	POV (m ²)	Delež [%]
OKZ	5.666.553	27,98%
TVKZ	14.582.300	72,02%
Skupaj	20.248.853	100,00%

Kot je razvidno iz predhodno opravljenih analiz lastnosti zemljišč v občini Šentrupert, ima 41,2 % zemljišč po podatkih o bonitetnih točkah po zemljiškem katastru nizko boniteto, v obsegu od 0 do 35 bonitetnih točk. Območje občine je reliefno oz. morfološko precej razgibano, čemur sledijo tudi rezultati strokovne podlage, kjer se večja razlika oziroma predvsem različne lastnosti reliefa na severnem, zahodnem in vzhodnem delu občine (pretežno hribovit svet) v razmerju do osrednjega in južnega dela (ravninski svet) smiselno odražajo tudi v predlogu TVKZ in OKZ. V občini je precej več zemljišč TVKZ kot OKZ in sicer vseh je 72,02 %.

Nekoliko drugačno razmerje, kot je razvidno iz predloga TVKZ in OKZ, je glede kmetijskih zemljišč, opredeljenih po veljavni namenski rabi prostora, določeni z OPN občine Šentrupert. Glede na namensko rabo kmetijskih zemljišč jih je okoli 50 % določenih kot TVKZ na zemljiščih K1 in okoli 22 % na zemljiščih K2.

Preglednica 5: Delež OKZ in TVKZ na kmetijski namenski rabi

NRP	KLASIFIKAC	POV (m ²)	Delež [%]
K1	OKZ	903.851	4,46%
K1	TVKZ	10.065.779	49,71%
K2	OKZ	4.762.702	23,52%
K2	TVKZ	4.516.521	22,31%

4.2 Skupne površine in deleži zemljišč po posameznem podtipu strateških območij

Zaradi neprimerljive natančnosti zajema podatkov o strateških območjih in podatka predloga TVKZ, OKZ in PPK, je bilanca po posameznih strateških podtipih manj ustrezna. Krovno pa lahko iz nje izluščimo, da je najbolj zastopan podtip izmenjava ožjih izravnav in zaplat (57,48 %). V manjših deležih sta zastopana še podtipa manjše zaplate (19,57 %) in širše izravnave (22,94 %).

Preglednica 6: Skupne površine in deleži zemljišč po posameznem podtipu strateških območij

Podtip območja	Klasifikacija	Površina (m ²)	Delež
izmenjava ožjih izravnav in zaplat	ODZ	12.460.382	25,40%
izmenjava ožjih izravnav in zaplat	ODZi	19.864	0,04%
izmenjava ožjih izravnav in zaplat	ODZk	12.506	0,03%
izmenjava ožjih izravnav in zaplat	OKZ	3.483.440	7,10%
izmenjava ožjih izravnav in zaplat	OKZc	82.948	0,17%
izmenjava ožjih izravnav in zaplat	OKZg	553.386	1,13%
izmenjava ožjih izravnav in zaplat	OKZi	45	0,00%
izmenjava ožjih izravnav in zaplat	OKZp	22	0,00%
izmenjava ožjih izravnav in zaplat	OKZv	16.222	0,03%
izmenjava ožjih izravnav in zaplat	PPK	6.608.946	13,47%
izmenjava ožjih izravnav in zaplat	PPKk	136.790	0,28%

izmenjava ožjih izravnav in zaplat	TVKZ	4.740.329	9,66%
izmenjava ožjih izravnav in zaplat	TVKZc	37.364	0,08%
izmenjava ožjih izravnav in zaplat	TVKZg	7.557	0,02%
izmenjava ožjih izravnav in zaplat	TVKZv	35.456	0,07%
širše izravnave	ODZ	1.429.105	2,91%
širše izravnave	ODZi	185.511	0,38%
širše izravnave	OKZ	94.400	0,19%
širše izravnave	OKZc	2.868	0,01%
širše izravnave	OKZi	69.871	0,14%
širše izravnave	OKZv	1.775	0,00%
širše izravnave	PPK	750.353	1,53%
širše izravnave	PPKk	563.393	1,15%
širše izravnave	TVKZ	8.061.127	16,43%
širše izravnave	TVKZc	42.978	0,09%
širše izravnave	TVKZv	53.865	0,11%
manjše zaplate	ODZ	3.419.812	6,97%
manjše zaplate	ODZk	11.844	0,02%
manjše zaplate	OKZ	1.141.599	2,33%
manjše zaplate	OKZc	44.245	0,09%
manjše zaplate	OKZg	171.096	0,35%
manjše zaplate	OKZv	4.657	0,01%
manjše zaplate	PPK	3.198.052	6,52%
manjše zaplate	PPKk	5.648	0,01%
manjše zaplate	TVKZ	1.578.436	3,22%
manjše zaplate	TVKZc	12.332	0,03%
manjše zaplate	TVKZv	12.855	0,03%
skupaj		49.051.081	100%

4.3 Površine in deleži zemljišč, določenih kot predlog območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč

Preglednica 7: Površine in deleži zemljišč, določenih kot predlog območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč

KLASIFIKAC	POV (m ²)	Delež
TVKZ	14.582.300	100,00 %

Iz preglednice 7 je razvidna površina trajno varovanih kmetijskih zemljišč v občini Šentrupert, ki smo jih določili z modeliranjem in ročnim zaokroževanjem. Zemljišča, ki so bila uvrščena v TVKZ izpolnjujejo kriterije v skladu s pravilnikom (zadostno število točk).

Ker pa so bila določena kmetijska zemljišča v naravi spremenjena v ostale rabe smo navedeno površino v nadaljnjih postopkih tudi natančneje opredelili na podlagi aktualnih vhodnih podatkov (dejanska raba, ceste, vodotoki, pozidana zemljišča).

4.4 Površine in deleži zemljišč, določenih kot predlog območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč po posameznem podtipu strateških območij

V občini se pojavljajo trije strateški podtipi, in sicer izmenjava ožjih izravnav in zaplat, manjše zaplate in širše izravnave.

Največ zemljišč TVKZ je določenih na podtipu širše izravnav (55,94 %), ki se nahaja na osrednjem in južnem delu občine.

Sledi mu podtip izmenjava ožjih izravnav in zaplat s 33,06 %, ki pokriva severovzhodni del in manjši del zahodnega dela občine. Tu je teren že malo bolj razgiban. Območja TVKZ so predvsem na ravninskem delu.

Na območju podtipa manjše zaplate so zemljišča TVKZ zastopana v najmanjšem deležu (11,00 %). Teren je precej strm in razgiban ter porasel z gozdom. Podtip manjše zaplate se nahaja na severozahodnem delu občine.

Preglednica 8: Površine in deleži zemljišč, določenih kot predlog območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč

Podtip območja	Klasifikacija	Površina (m ²)	Delež
izmenjava ožjih izravnav in zaplat	TVKZ	4.740.329	32,51%
izmenjava ožjih izravnav in zaplat	TVKZc	37.364	0,26%
izmenjava ožjih izravnav in zaplat	TVKZg	7.557	0,05%
izmenjava ožjih izravnav in zaplat	TVKZv	35.456	0,24%
širše izravnave	TVKZ	8.061.127	55,28%
širše izravnave	TVKZc	42.978	0,29%
širše izravnave	TVKZv	53.865	0,37%
manjše zaplate	TVKZ	1.578.436	10,82%
manjše zaplate	TVKZc	12.332	0,08%
manjše zaplate	TVKZv	12.855	0,09%
skupaj		14.582.300	100%

4.5 Površine in deleži zemljišč, določenih kot območja drugih zemljišč, potencialno primernih za kmetijstvo

Preglednica 9: Skupne površine in deleži zemljišč

KLASIFIKAC	POV (m ²)	Delež
PPK	11.263.182	100,00 %

Kot PPK so določene nekatere površine, ki so v OPN občine Šentrupert po osnovni namenski rabi prostora določene kot kmetijska ali gozdna zemljišča.

Stavbna zemljišča predstavljajo PPK v primerih, ko so v naravi nepozidana, se nahajajo večinoma na robu naselja, mejijo na TVKZ in skupaj z njimi predstavljajo potencialni kompleks ali razširitev kompleksa za kmetijsko obdelavo. Izjemoma so kot PPK opredeljena tudi stavbna zemljišča znotraj naselij, in sicer v primerih, ko so nepozidana, sklenjena v kompleks na površini vsaj okoli 0,5 ha, z boniteto višjo od 50 in se na njih v naravi odvija kmetijska obdelava (praviloma njive).

Gozdna zemljišča, ki predstavljajo pretežni del PPK so potencialno primerna za kmetijstvo le v primerih, ko gre za nižinske gozdove, ki jih je mogoče z manj zahtevnimi ukrepi spremeniti v zemljišča za kmetijsko rabo. Ta območja so porazdeljena po celotni občini Šentrupert, predvsem v ravninskih predelih.

Izpostaviti pa je treba, da imajo (nižinski) gozdovi svoje funkcije, opredeljene v gozdnogospodarskih načrtih in da so njihove krčitve za namen vzpostavljanja kmetijskih zemljišč možne le v omejenem obsegu.

4.6 Površine in deleži zemljišč, določenih kot območja drugih zemljišč potencialno primernih za kmetijstvo, po posameznem podtipu strateških območij

Preglednica 10: Površine in deleži zemljišč, določenih kot območja drugih zemljišč, potencialno primernih za kmetijstvo po posameznem podtipu strateških območij

Podtip območja	Klasifikacija	Površina (m ²)	Delež
izmenjava ožjih izravnav in zaplat	PPK	6.608.946	58,68%
izmenjava ožjih izravnav in zaplat	PPKk	136.790	1,21%
širše izravnave	PPK	750.353	6,66%
širše izravnave	PPKk	563.393	5,00%
manjše zaplate	PPK	3.198.052	28,39%
manjše zaplate	PPKk	5.648	0,05%
skupaj		11.263.182	100%

Iz preglednice 10 je razvidno, da se na podtipu izmenjava ožjih izravnav in zaplat nahaja največ zemljišč PPK (59,89 %), kar predstavlja večinski delež. Sledi mu podtip manjše zaplate z 28,44 %. Preostala zemljišča PPK so na podtipu širše izravnave (11,66%).

4.7 Podatek o površini in deležu zemljišč v občini glede na pogoje za določitev predloga območij TVKZ

Primernost za določitev posameznih območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč se določa z opisnimi in točkovni kriteriji po posameznih pogojih za določanje posameznih območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč, ki so:

- bonitetne točke,
- nagib (%),
- izvedene komasacije,
- izvedeno osuševanje,
- namakalni sistem,
- trajni nasadi,
- lokalne značilnosti.

Razpon možnih skupnih točk po modelu primernosti za določitev posameznih območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč je od 1 do 20 točk, pri čemer posamezno območje trajno varovanih kmetijskih zemljišč s skupnim številom točk 1 ne izpolnjuje pogojev za določitev predloga območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč. Je pa lahko v posamezno območje trajno varovanih kmetijskih zemljišč vključeno zaradi zaokroževanja predloga območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč v skladu s pravilnikom o določevanju trajno varovanih kmetijskih zemljišč.

Preglednica 11: Površina in delež zemljišč glede na pogoje za določitev predloga območij TVKZ

TOCKE	KLASIFIKACIJA	POVRŠINA (m2)	Delež
1	TVKZ	337861	2,32%
1	TVKZc	2310	0,02%
1	TVKZv	974	0,01%
2	TVKZ	69.451	0,48%
2	TVKZc	161	0,00%
2	TVKZv	346	0,00%
3	TVKZ	3.334.742	22,87%
3	TVKZc	28.576	0,20%
3	TVKZv	9.443	0,06%
4	TVKZ	276.311	1,89%
4	TVKZc	770	0,01%
4	TVKZv	1.110	0,01%
5	TVKZ	851.506	5,84%
5	TVKZc	7.446	0,05%
5	TVKZv	3.239	0,02%
6	TVKZ	2.902.368	19,90%
6	TVKZc	26.635	0,18%
6	TVKZg	2.902	0,02%
6	TVKZv	34.006	0,23%
7	TVKZ	176.339	1,21%
7	TVKZc	246	0,00%
7	TVKZv	146	0,00%
8	TVKZ	760.188	5,21%
8	TVKZc	6.563	0,05%
8	TVKZg	4.655	0,03%
8	TVKZv	8.736	0,06%
9	TVKZ	2.892.588	19,84%
9	TVKZc	12.341	0,08%
9	TVKZv	26.635	0,18%
10	TVKZ	187.855	1,29%
10	TVKZc	2.208	0,02%
10	TVKZv	1.898	0,01%
11	TVKZ	457.700	3,14%
11	TVKZc	3.916	0,03%
11	TVKZv	14.717	0,10%
12	TVKZ	1.776.587	12,18%
12	TVKZc	1.229	0,01%
12	TVKZv	848	0,01%
13	TVKZ	16.940	0,12%
13	TVKZc	147	0,00%
13	TVKZv	76	0,00%
14	TVKZ	339.458	2,33%
14	TVKZc	126	0,00%
Skupaj		14.582.300	100,00%

Iz preglednice 11 je razvidna razporeditev zemljišč v občini Šentrupert na podlagi zgoraj navedenih pogojev. Skoraj tri četrtine kmetijskih zemljišč je uvrščenih v trajno varovana kmetijska zemljišča (72,02 %). TVKZ se nahajajo predvsem v osrednjem in južnem delu občine, kjer se pojavljajo:

- višje bonitete (okrog 50) in
- ravninska pokrajina.

V to območje spadajo naselja oziroma deli naselij: Šentrupert, Vrh, Draga pri Šentrupertu, Škrljevo, Vesela Gora, Brinje, Prelesje, Bistrica, Slovenska vas, Straža in Trstenik.

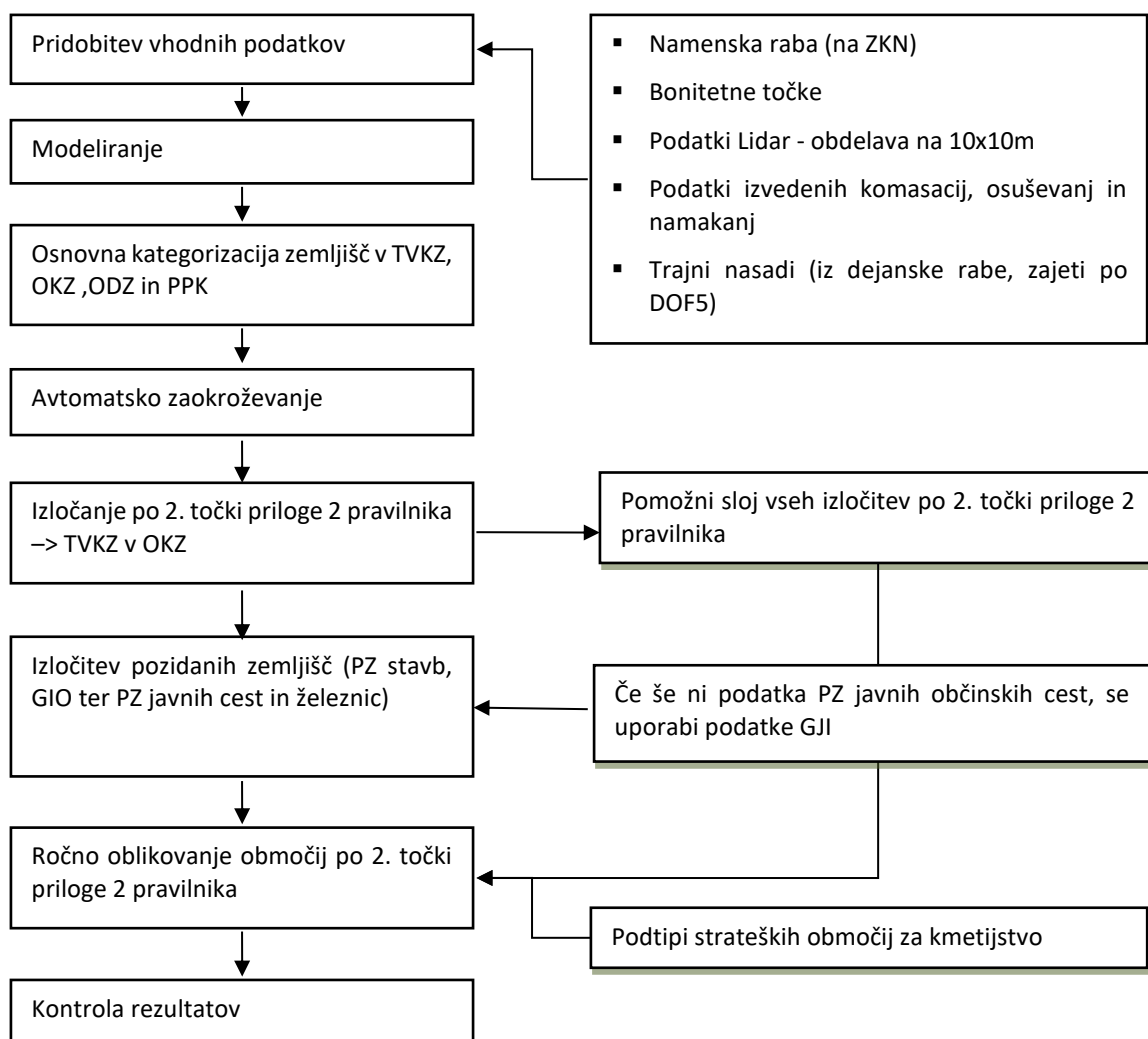
Največje število točk je 14 (od 20 možnih), to število ima 2,33 % zemljišč TVKZ. Več kot 10 točk ima kar 17,91 % zemljišč opredeljenih kot predlog TVKZ. V povprečju (tehtano povprečje) trajno varovana kmetijska zemljišča dosegajo 6,9 točk, kar kaže, da gre za urejena kmetijska zemljišča primerna za različne vrste kmetijske pridelave.

Manjši delež zemljišč (2,35 %) ne dosega točkovnega kriterija za TVKZ (zgolj 1 točka); gre za zemljišča, ki so bila v TVKZ uvrščena izključno zaradi zaokroževanja.

5 OPIS POSTOPKA DOLOČANJA PREDLOGA OBMOČIJ TRAJNO VAROVANIH KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ IN DRUGIH ZEMLJIŠČ, POTENCIALNO PRIMERNIH ZA KMETIJSKO PRIDELAVO

5.1 Shema obdelave podatkov, zaokroževanja in izločitev

- Osnovni potek dela:

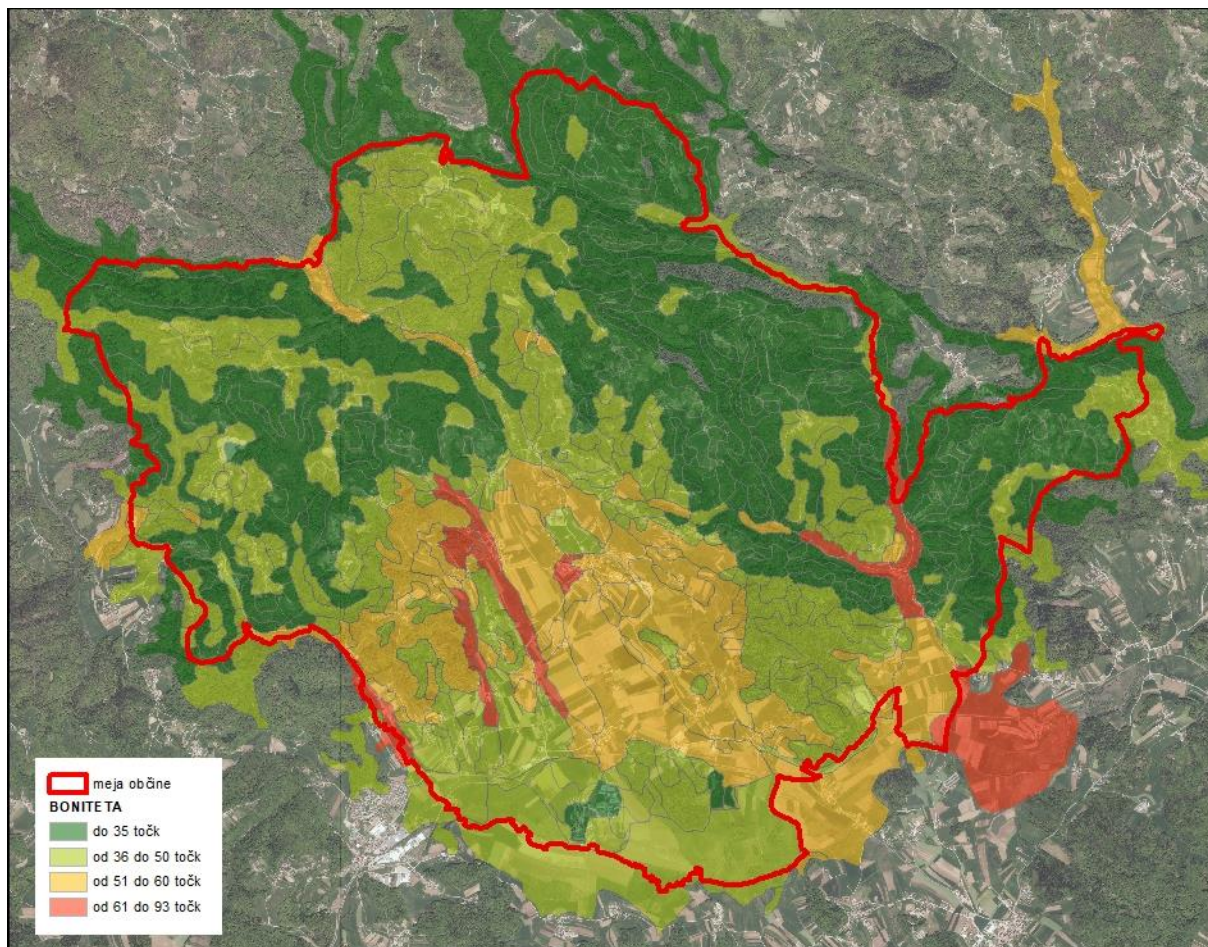
5.2 Vhodni podatki

Preglednica 12: Vhodni podatki

Naziv podatka	Datum vira
Meja občine	22.09.2024
NRP (Nmaneska raba prostora)	20.12.2023
Dejanska raba MKGP	31.08.2024
Lidar	/
boniteta_26052022	26.05.2022
Podatki katastra nepremičnin (parcele)	22.09.2024
Strateška območja	12.02.2019
Podatki katastra nepremičnin (boniteta)	22.09.2024
Območje izvedene komasacije	/
Območje namakalnega sistema (KatMeSiNa)	13.08.2020
Območje osuševalnega sistema (KatMeSiNa)	13.08.2020
Trajni nasadi; vinograd (šifra 1211), matičnjak (šifra 1212), intenzivni sadovnjak (šifra 1221), oljčnik (šifra 1230), ekstenzivni oziroma travniški sadovnjak (šifra 1222) in ostali trajni nasad (šifra 1240)	31.08.2024
Območja, ki izkazujejo lokalne značilnosti kmetijske pridelave in rabe kmetijskih zemljišč (lokalne značilnosti)	/
Vodovarstvena območja - državni nivo	5.01.2021
Vodovarstvena območja - občinski nivo	15.04.2024
Območja varovalnih gozdov	4.01.2021
Gozdni rezervati; gozdovi s posebnim namenom	4.01.2021
Območja vrtnoarhitekturne dediščine	26.09.2024
Dejanska raba zemljišč javne državne in občinske cestne infrastrukture	13.09.2024
Dejanska raba zemljišč javne železniške infrastrukture	26.01.2024
Območja veljavnih državnih prostorskih aktov	/
Območja državnih prostorskih aktov v pripravi	/
Območja stalne aktivnosti vojske	/
Vodna zemljišča za stoječe vode in tekoče vode	8.07.2024
Stavbna zemljišča	/
Državna meja	1.02.2018
GJI (AC, HC in železnice)	21.09.2024
Plastnice	6.08.2024

5.3 Modeliranje

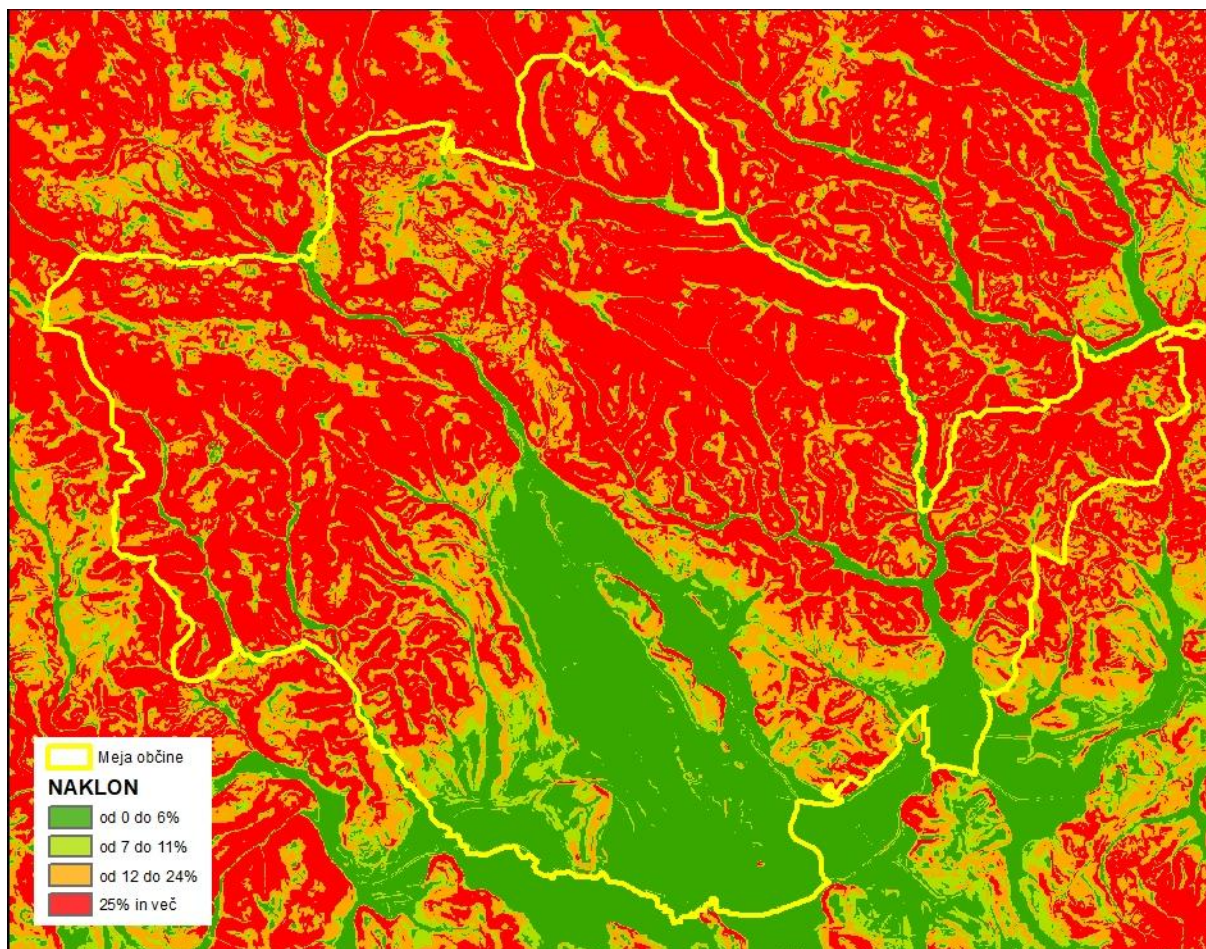
Boniteta

Slika 10: Grafični prikaz analize bonitetnih točk po zemljiškem katastru

Naklon

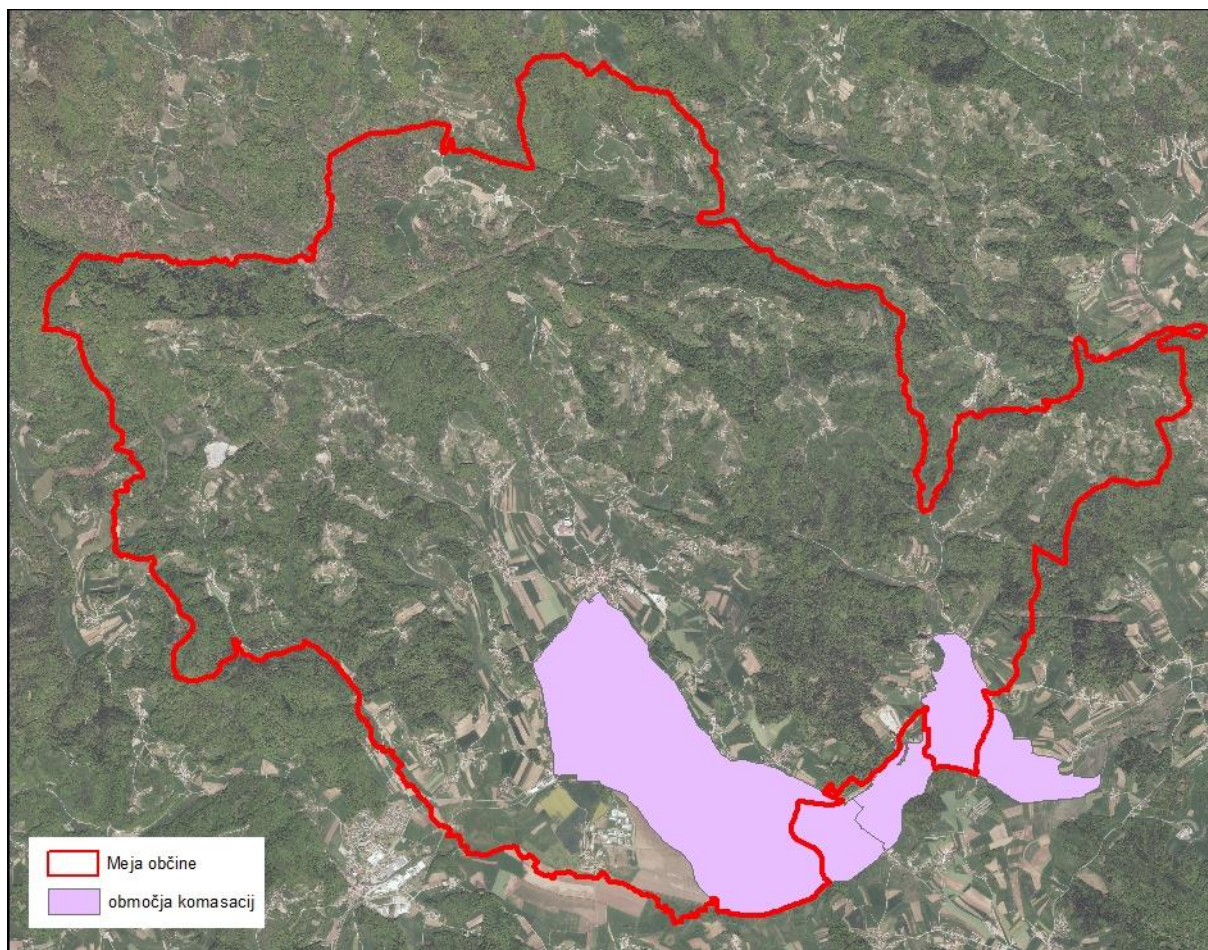
Z ukazom Slope se iz vhodnega rastra izdela raster z naklonom. Končni rezultat je poligonski sloj z nakloni, ki imajo pripisane vrednosti določene v preglednici.

Slika 11: Grafični prikaz naklona terena

Komasacije

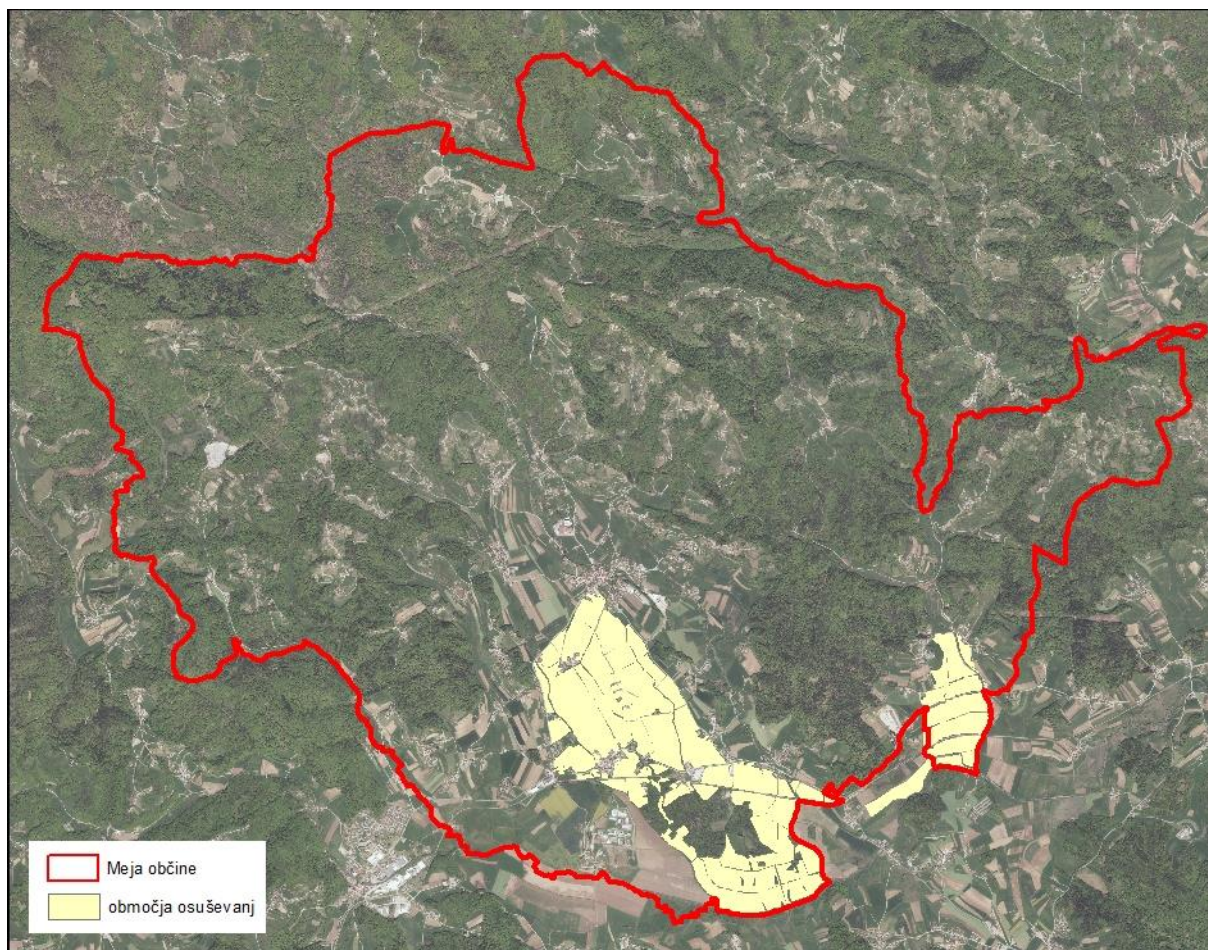
Kjer so bile na območju OPN izvedene komasacije, dodamo eno točko.

Slika 12: Grafični prikaz območij komasacij

Osuševanje

Kjer so bile na območju OPN izvedena osuševanja, dodamo dve točki.

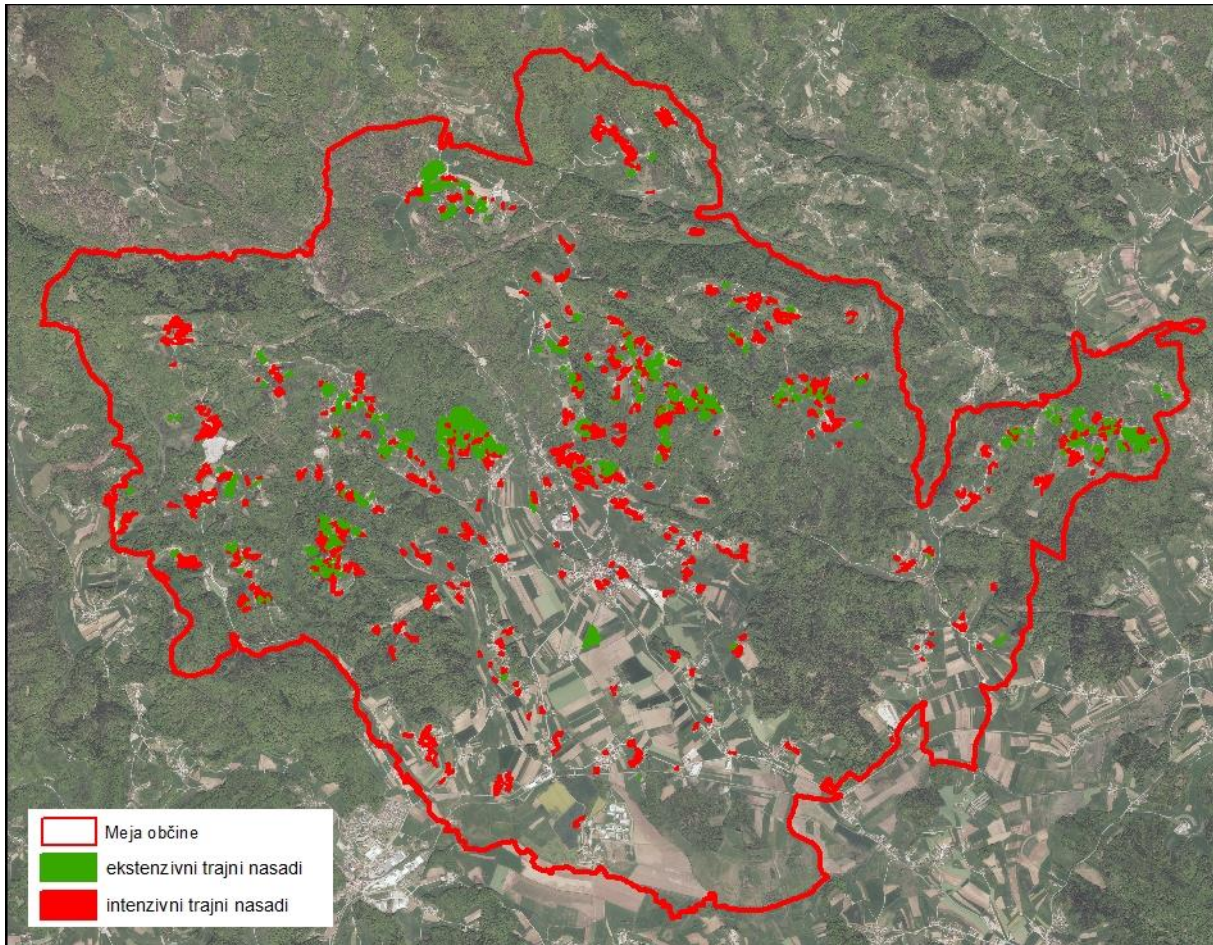
Slika 13: Grafični prikaz območij osuševanj

Namakanje

V občini Šentrupert namakanja niso bila izvedena.

Trajni nasadi

Iz sloja dejanske rabe prostora izberemo vinograd (šifra 1211), matičnjak (šifra 1212), intenzivni sadovnjak (šifra 1221), oljčnik (šifra 1230), ekstenzivni oziroma travniški sadovnjak (šifra 1222) in ostali trajni nasadi (šifra 1240). Travniki sadovnjakom (šifra 1222) pripišemo 1 točko, ostalim pa 2.

Slika 14: Grafični prikaz trajnih nasadov

Lokalne značilnosti

V občini Šentrupert ni lokalnih značilnosti.

Obdelava

Vse sloje se združi. Sloju se doda polje s seštevkom vseh točk -> rezultat je osnovni sloj s pripisanimi točkami in seštevkom vseh točk.

5.4 Predlog območij po modeliranju

TVKZ

Pogoji:

- seštevek točk mora biti večji od 1;
- NRP = kmetijsko zemljišče.

Iz osnovnega sloja izberemo območja, na podlagi zgornjih pogojev. Izbranim poligonom v polje Klasifikacija pripišemo atribut TVKZ.

OKZ

Pogoji:

- NRP = kmetijsko zemljišče;
- ni v predlogu TVKZ.

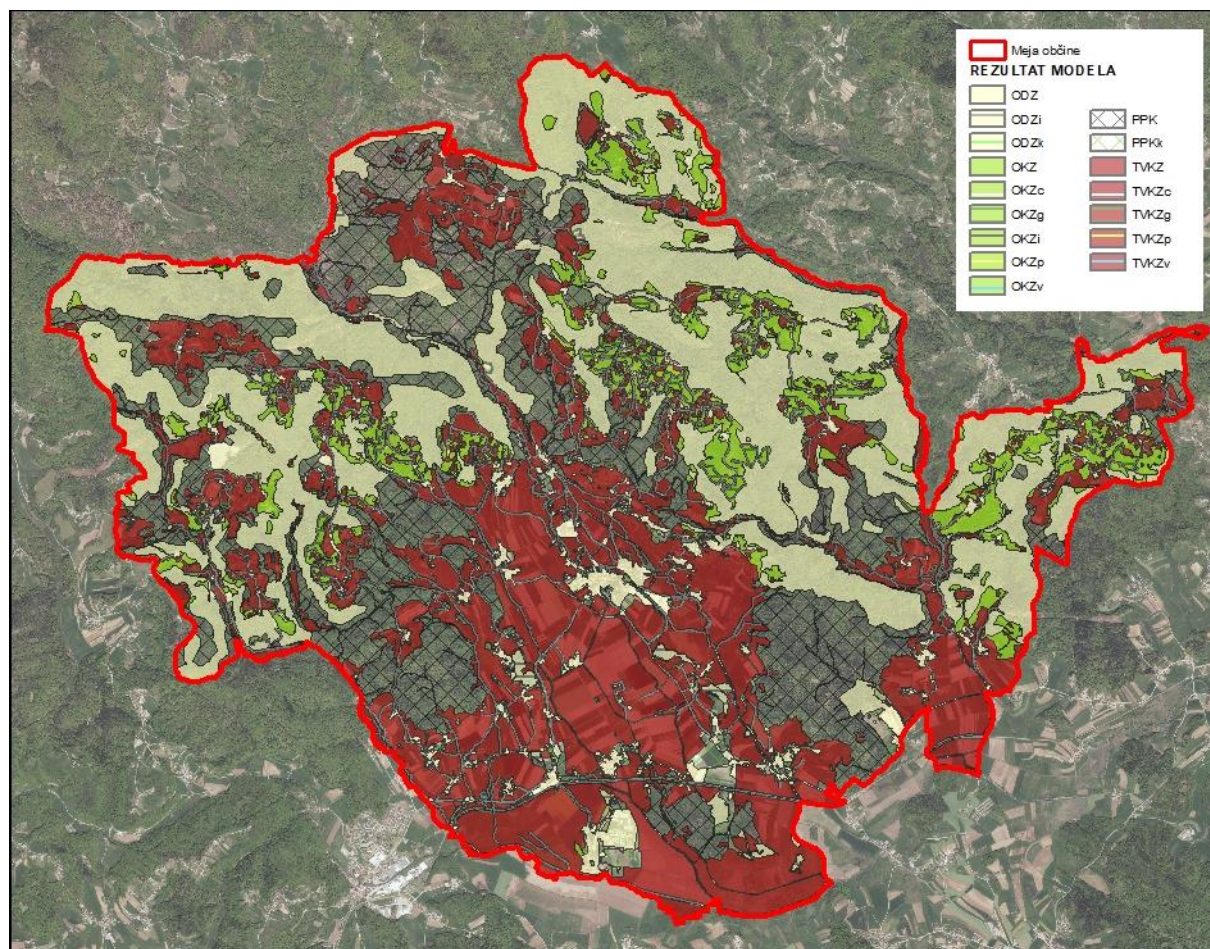
Iz osnovnega sloja izberemo območja na podlagi zgornjih pogojev. Izbranim poligonom v polje Klasifikacija pripišemo atribut OKZ.

Druga zemljišča, potencialno primerna za kmetijstvo

Pogoji:

- dejanska raba je kmetijsko ali gozdno zemljišče;
- ni v predlogu TVKZ ali OKZ;
- seštevek točk je večji od 1.

Iz osnovnega sloja izberemo območja na podlagi zgornjih pogojev. Izbranim poligonom v polje Klasifikacija pripišemo atribut PPK.

Slika 15: Grafični prikaz pred zaokroževanjem

5.5 Avtomatsko zaokroževanje

Bistvo avtomatskega zaokroževanja je združevanje poligonov in preverjanje njihove velikosti. Pri avtomatskem zaokroževanju vse poligone, ki so manjši od 1000 m² spremenimo v OKZ. Vsi OKZ, ki so manjši od 500 m² se priključijo TVKZ.

Pri pripravi strokovne podlage za občino Šentrupert smo delno prilagodili določitev območij PPK, saj je osnovni rezultat modeliranja na območju gozda izkazoval zelo veliko majhnih površin PPK, precej pa se jih je pojavljalo tudi ob naseljih. Posledično smo za PPK uvedli 2 dodatna kriterija:

- če se poligon PPK nahaja sredi gozda, mora biti večji kot 1 ha;
- če se poligon PPK nahaja ob robu kmetijskih zemljišč, mora biti večji od 500 m².

5.6 Izločanje

Spodaj določene izločitve iz 2. točke priloge 2 pravilnika bi, v kolikor se nahajajo na območju TVKZ, prepisali v OKZ. Dobijo svoj atribut (npr OKZi).

Iz predloga območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč se izloči:

- a) območje zajetja vodnega vira;
- b) območja varovalnih gozdov in gozdov s posebnim namenom;
- c) območja vrtnoarhitekturne dediščine, ki so v kmetijski rabi in so v roku 10 let od prejema zahteve za posredovanje podatkov o njihovih območjih predvidena za prenovu;
- č) območja sprejetih državnih prostorskih načrtov s področja cestne in železniške infrastrukture;
- d) območja državnih prostorskih načrtov v pripravi s področja cestne in železniške infrastrukture, če so v fazi:
 - potrjenega predloga najustreznejše variante,
 - osnutka državnega prostorskega načrta ali
 - predloga državnega prostorskega načrta;
- e) območja sprejetih državnih prostorskih načrtov za druge prostorske ureditve državnega pomena, ki vsebujejo usmeritve za določitev enot urejanja prostora in območij podrobnejše namenske rabe prostora, in sicer zemljišča, ki so v usmeritvah za določitev enot urejanja prostora in območij podrobnejše namenske rabe prostora določena kot območja stavbnih zemljišč;
- f) območja državnih prostorskih načrtov v pripravi (v fazi potrjenega predloga najustreznejše variante, osnutka državnega prostorskega načrta ali predloga državnega prostorskega načrta) za druge prostorske ureditve državnega pomena, ki vsebujejo usmeritve za določitev enot urejanja prostora in območij podrobnejše namenske rabe prostora, in sicer zemljišča, ki so v usmeritvah za določitev enot urejanja prostora in območij podrobnejše namenske rabe prostora določena kot območja stavbnih zemljišč;
- g) 10 metrov širok varovalni pas pri avtocestah in hitrih cestah, ki se meri od zunanega roba cestnega sveta v smeri prečne in vzdolžne osi, pri premostitvenih objektih pa od tlorisne projekcije najbolj izpostavljenih robov objekta na zemljišče;
- h) 10 metrov širok varovalni progovni pas pri glavnih enotirnih železniških progah, ki poteka od meje progovnega pasu na obeh straneh proge, in
- i) območja, ki so po namenski rabi kmetijska, in so s prostorskim aktom občine določena kot območja izključne rabe, na katerih potekajo stalne aktivnosti vojske.

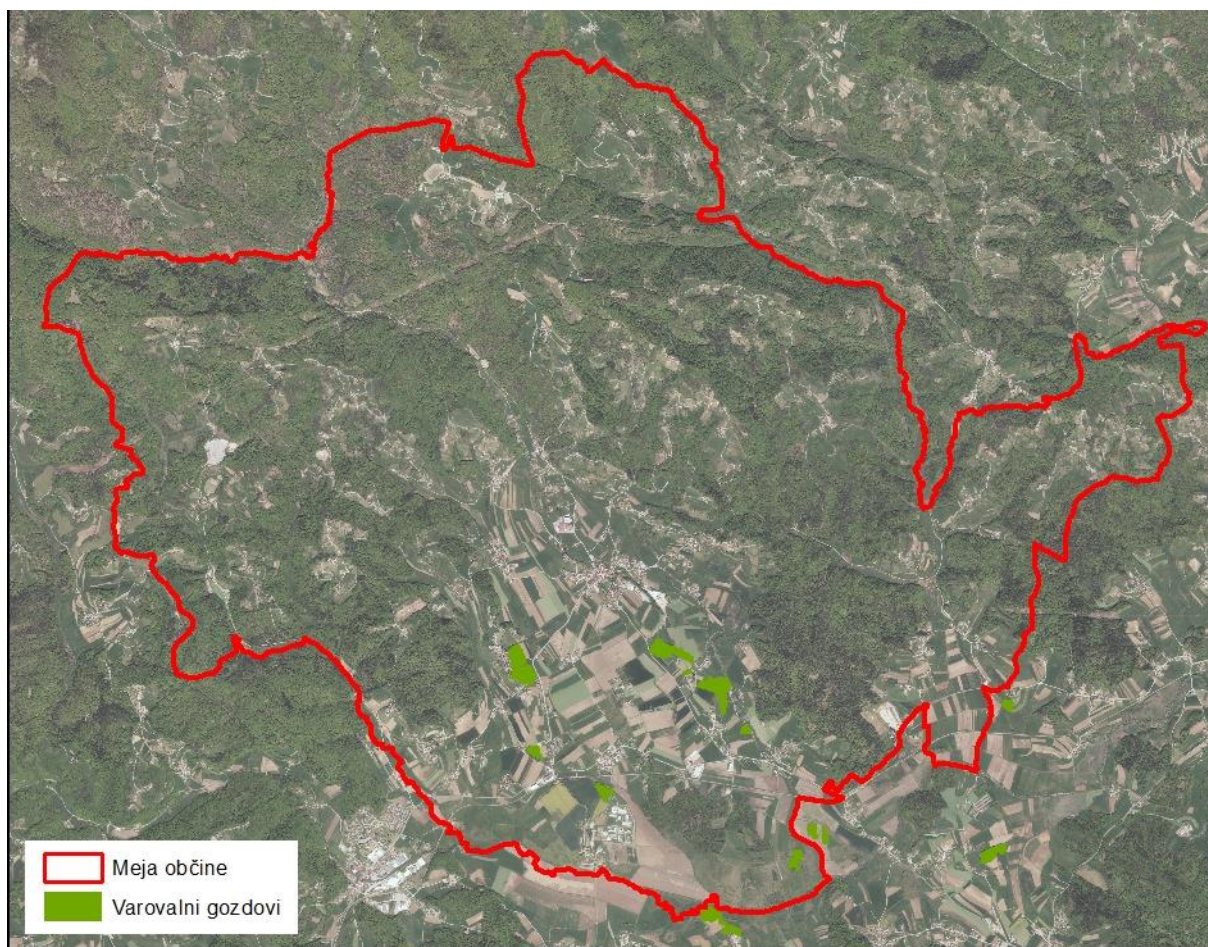
Obrazložitev, iz katere je razvidno, katera območja iz 2. točke priloge 2 pravilnika so bila iz predloga območij TVKZ in drugih območij, potencialno primernih za kmetijstvo, izločena

Skladno s pravilnikom so v občini Šentrupert v kategoriji za izločanje sledeče vsebine:

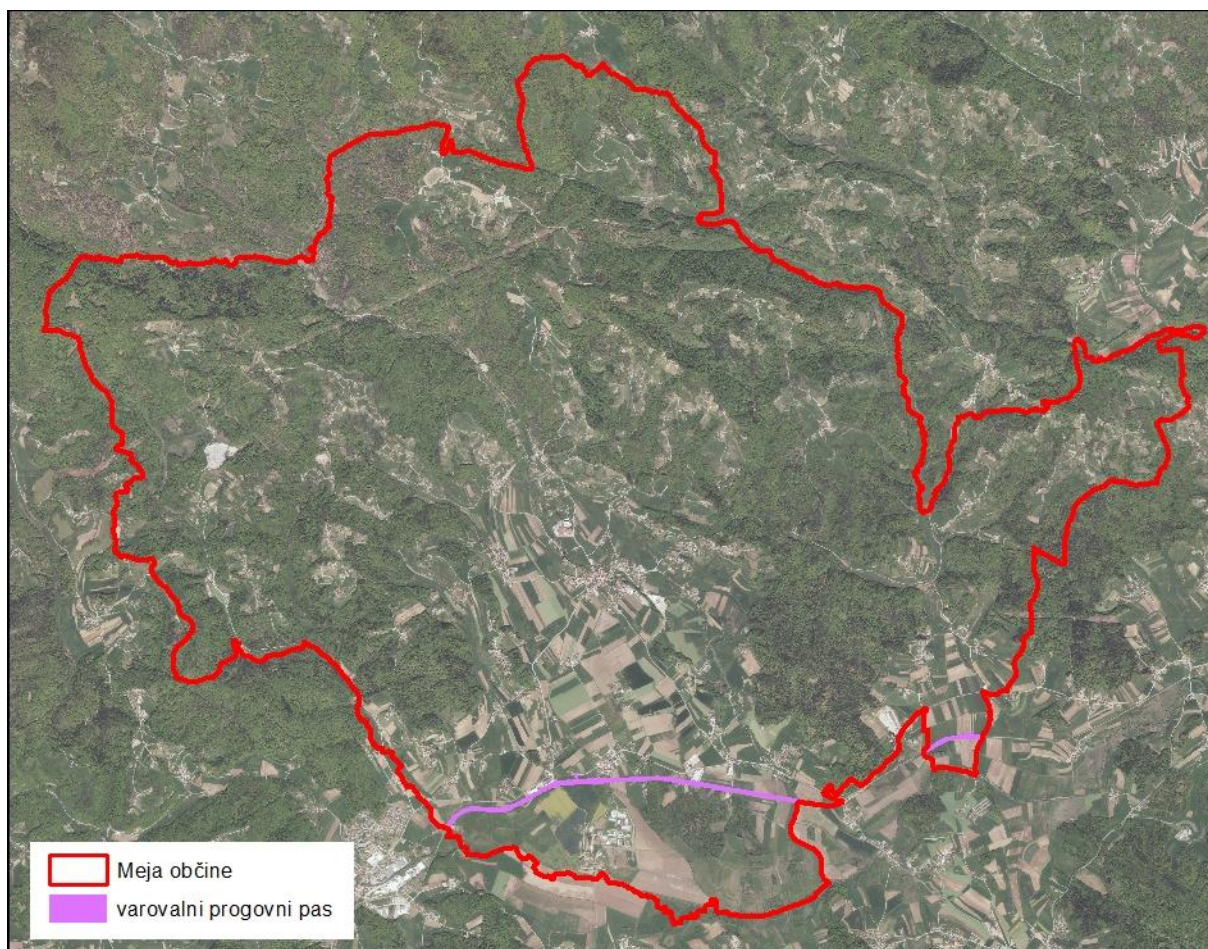
- območja varovalnih gozdov in gozdov s posebnim namenom;

- 10 metrov širok varovalni progovni pas pri glavnih enotirnih železniških progah, ki poteka od meje progovnega pasu na obeh straneh proge.

Ostala območja določena za izločanje v občini niso prisotna.

Slika 16: Grafični prikaz varovalnih gozdov

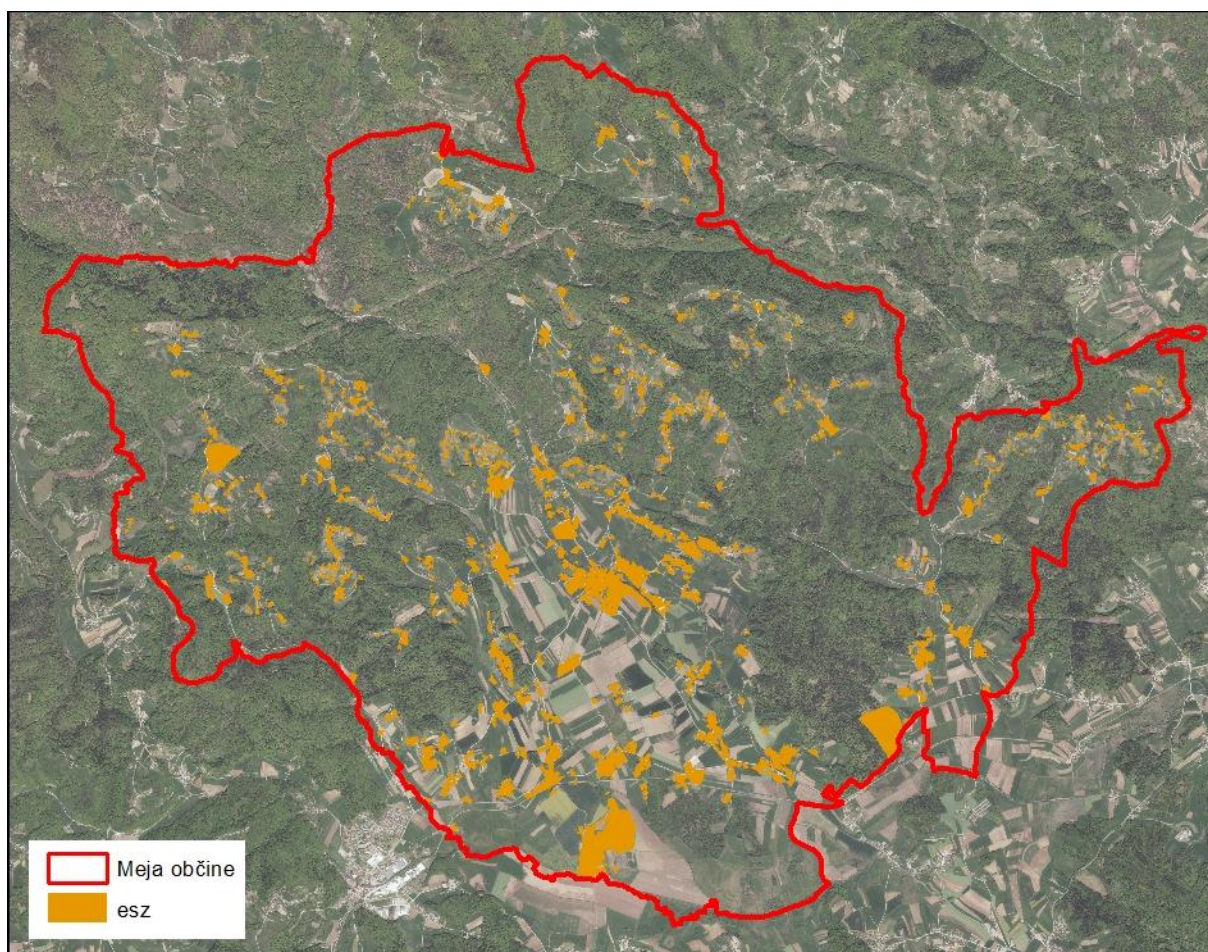

Slika 17: Grafični prikaz varovalnega progovnega pasu

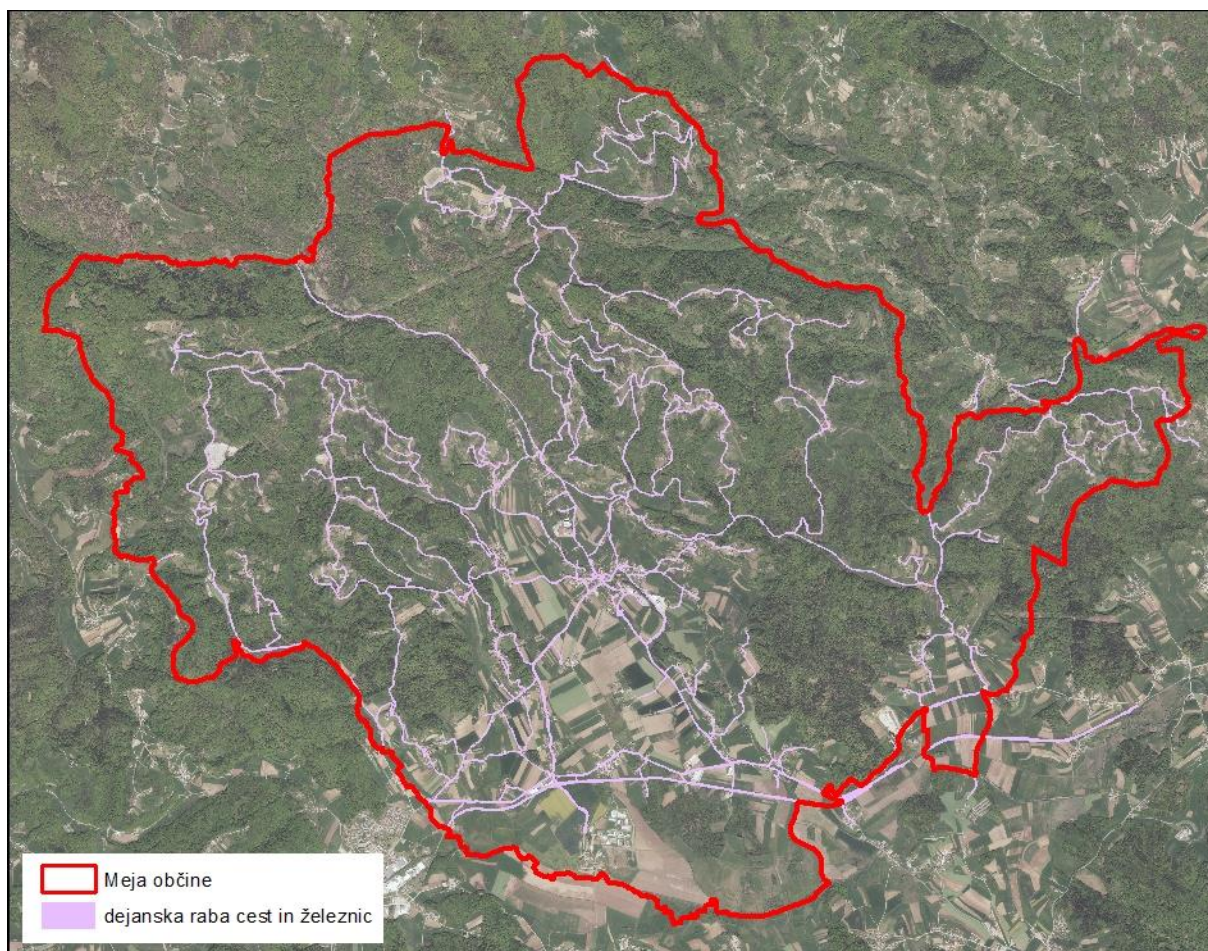
5.7 Dodatna izločanja - Izločitev pozidanih zemljišč, vodnih zemljišč in cest

Za potrebe dodatnega izločanja se uporabi:

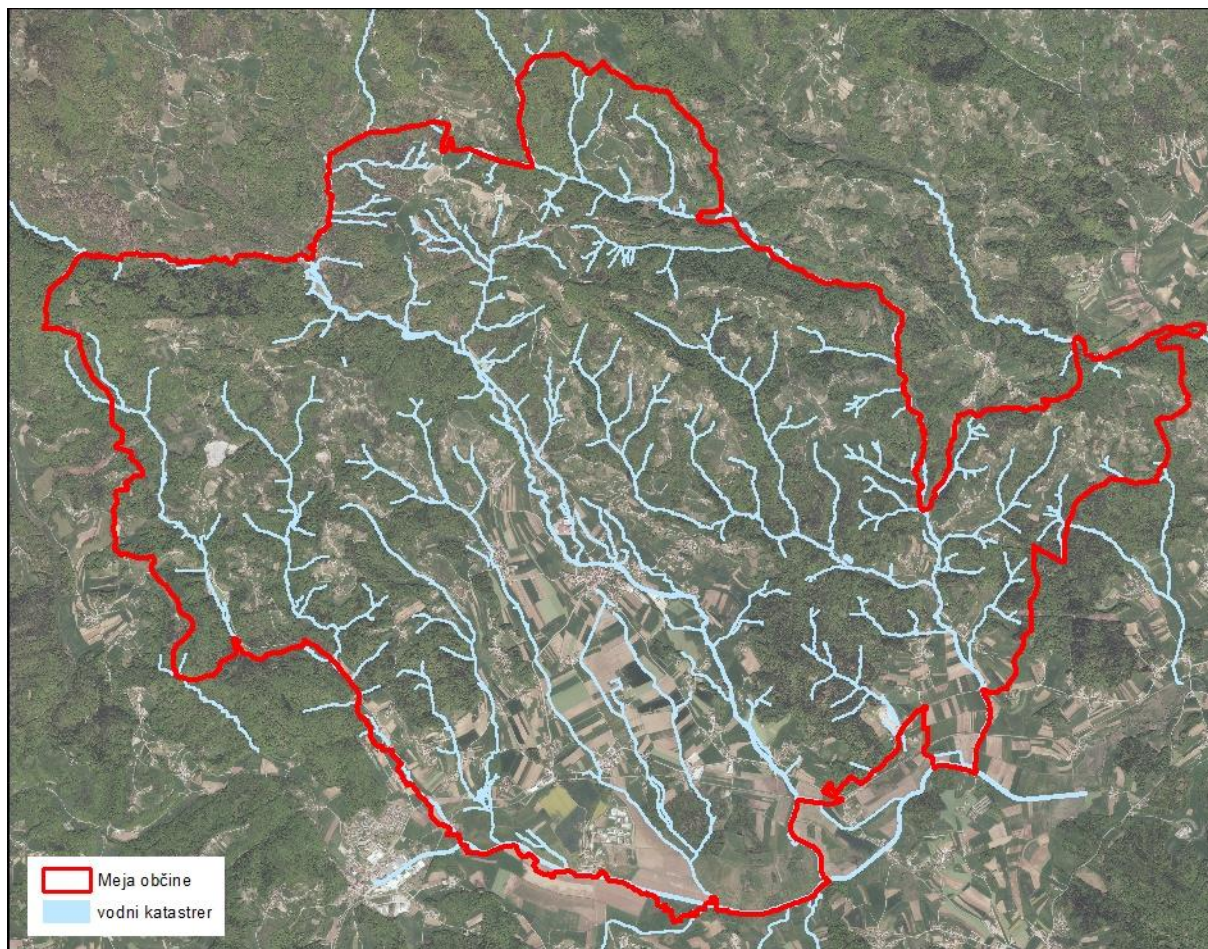
- podatke iz evidence stavbnih zemljišč,
- podatke iz dejanske rabe zemljišč javne cestne in železniške infrastrukture,
- podatke iz vodnega katastra ter
- podatke iz dejanske rabe gozdnih zemljišč.

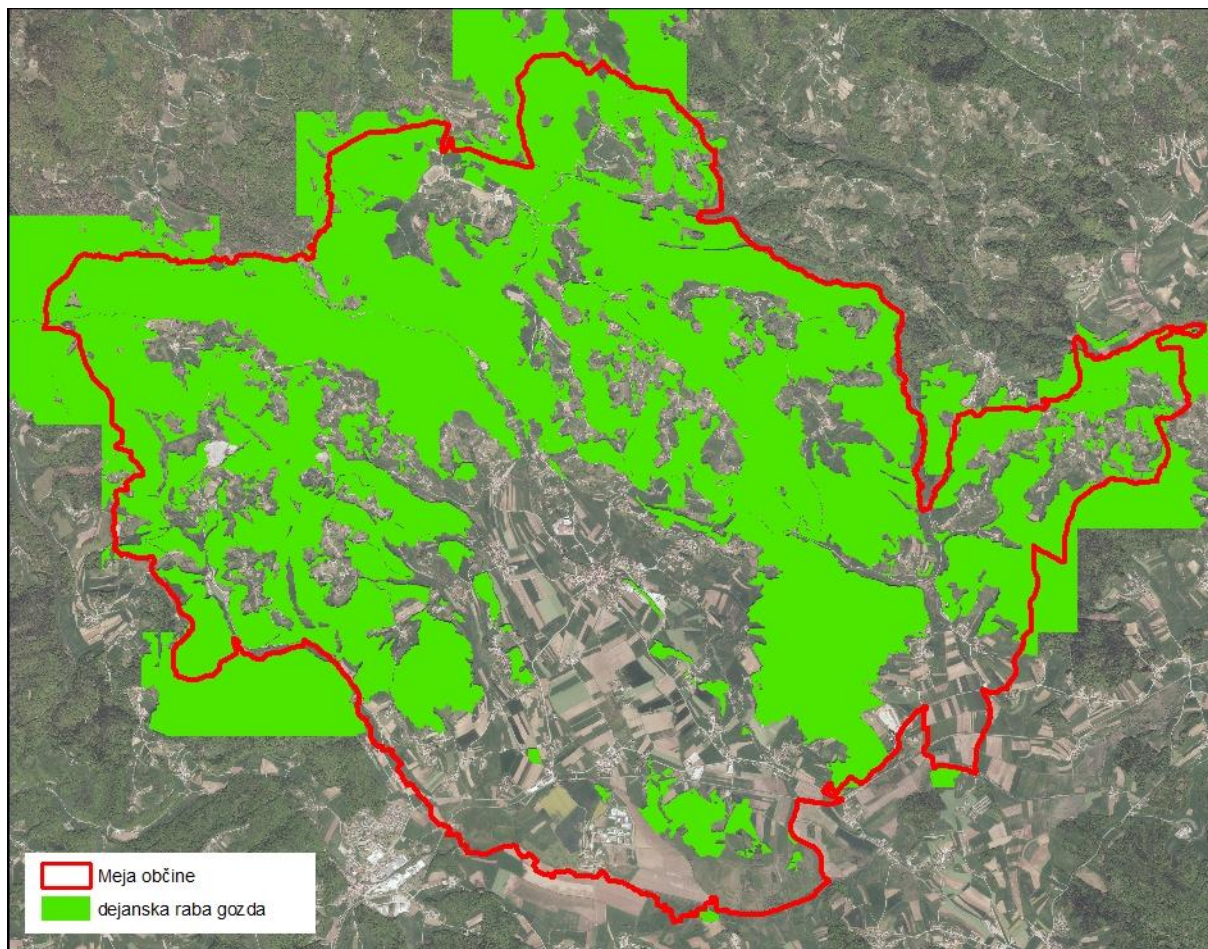
Slika 18: Grafični prikaz evidence stavbnih zemljišč

Slika 19: Dejanska raba zemljišč javne cestne in železniške infrastrukture

Slika 20: Grafični prikaz vodnega katastra

Slika 21: Grafični prikaz gozdnih zemljišč po dejanski rabi

Pozidana zemljišča iz evidence stavbnih zemljišč, ki so po namenski rabi kmetijska, se določijo kot podkategorija:

- TVKZp,
- OKZp.

Pozidana zemljišča iz dejanske rabe cestne in železniške infrastrukture, ki so po namenski rabi kmetijska, se določijo kot podkategorija:

- TVKZc,
- OKZc.

Vodna zemljišča, ki so po namenski rabi kmetijska, se določijo kot podkategorija:

- TVKZv,
- OKZv.

Gozdna zemljišča, ki so po namenski rabi kmetijska in so večja od 1ha, se določijo kot podkategorija:

- TVKZg,
- OKZg.

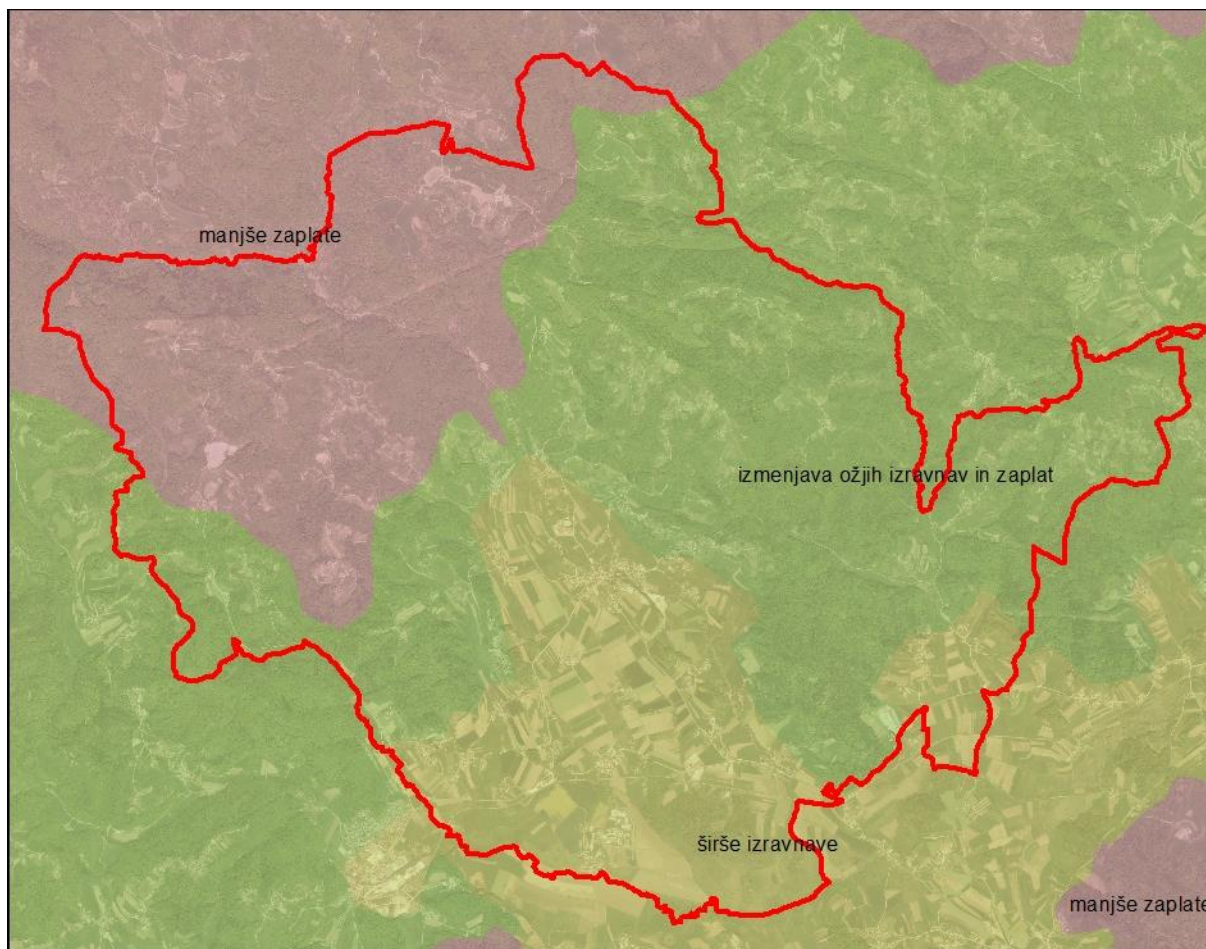
Pozidana zemljišča iz evidence stavbnih zemljišč, pozidana zemljišča iz dejanske rabe cestne in železniške infrastrukture in vodna zemljišča se izločijo iz predloga drugih zemljišč, potencialno primernih za kmetijstvo. Prav tako se iz predloga izločijo zemljišča, ki so po dejanski rabi gozd, če gre za samostojna območja (se ne navezujejo na predlog TVKZ/OKZ) manjša od 1 ha.

5.8 Ročno oblikovanje območij

Zaokroževanje po strateških podtipih

Predlog območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč se ob upoštevanju podtipov strateških območij za kmetijstvo in pridelavo hrane (iz predpisa, ki določa območja za kmetijstvo in pridelavo hrane, ki so strateškega pomena za Republiko Slovenijo) oblikuje z upoštevanjem usmeritev po posameznih podtipih, ki so zapisane v točkah a) do j).

Pred začetkom zaokroževanja preverimo mejo območja podtipa, znotraj katerega bomo zaokroževali in strokovno presodimo, kje v naravi poteka meja območja podtipa. Presoja je potrebna, ker so bila območja podtipov strateških območij za kmetijstvo in pridelavo hrane zajeta v merilu 1: 250.000.

Slika 22: Strateški podtipi v občini Šentrupert

V občini Šentrupert se pojavijo trije strateški podtipi:

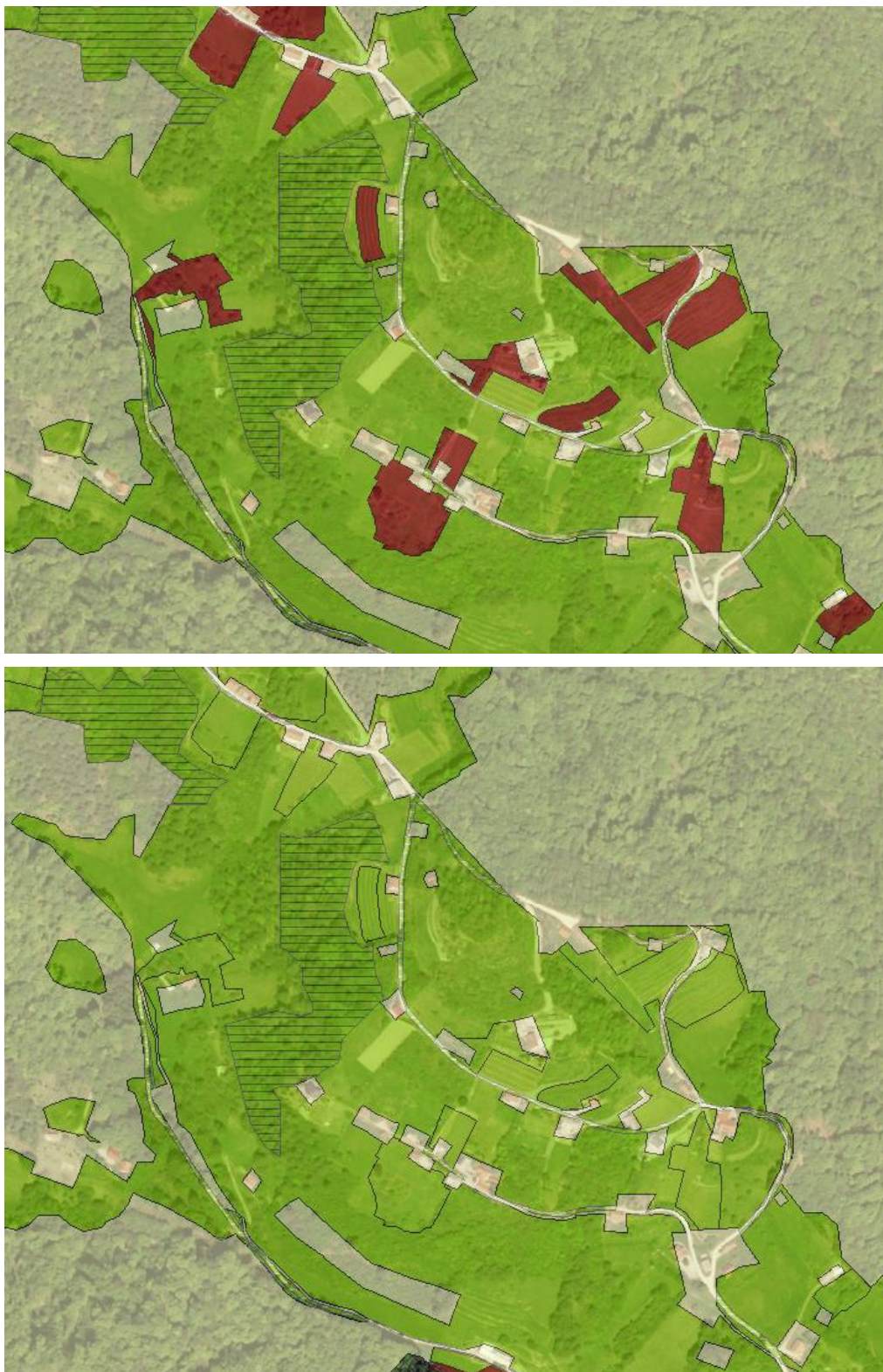
- izmenjava ožjih izravnav in zaplat:
 - predlog območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč se določa kot vzdolžno sklenjene površine na dnu dolin ter kot večje sklope ali nadaljevanje sklenjenih kmetijskih površin, prednostno na reliefnih oziroma grebenskih izravninah;
 - kot predlog območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč se določa tudi (sklenjene) vinogradniške in sadjarske lege (območja trajnih nasadov) na pobočjih, ne glede na slabšo boniteto in večjo strmino;
 - izogiba se erozijsko manj stabilnim območjem.
- manjše zaplate:

- predlog območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč se določa lokalno, v manjših zaplatah, na območjih višjih bonitet, prednostno na reliefnih izravninah (položnejših in prisojnih legah);
- predlog območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč se določa na območjih, ki so s prostorskimi akti opredeljena kot območja ohranjanja prepoznavne kulturne krajine;
- širše izravnave:
 - predlog območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč se določa na način, da zaobjamejo jedro izravnave, to je osrednji del polja oziroma doline, in da so čim bolj zaokrožene in velike celote;
 - predlog območij trajno varovanih kmetijskih zemljišč se opredeli kot čim večje sklenjene površine, znotraj njih se lahko ohranja območja lokalno nižjih bonitet;
 - izloča se krajinsko prepoznavne prvine (prehode med terasami - ježe, gozdne zaplate, mokrišča, prostor obvodne vegetacije), pomembne za ohranjanje krajinske oziroma biotske pestrosti.

Zaokroževanje glede na velikost poligona

Pri ročnem zaokroževanju se izločajo tudi območja, kjer je sklenjeni sklop TVKZ manjši od 0,5 ha. Poligoni med 0,5 in 1 ha se dodatno presoja, ali je smiselno, da ostanejo TVKZ.

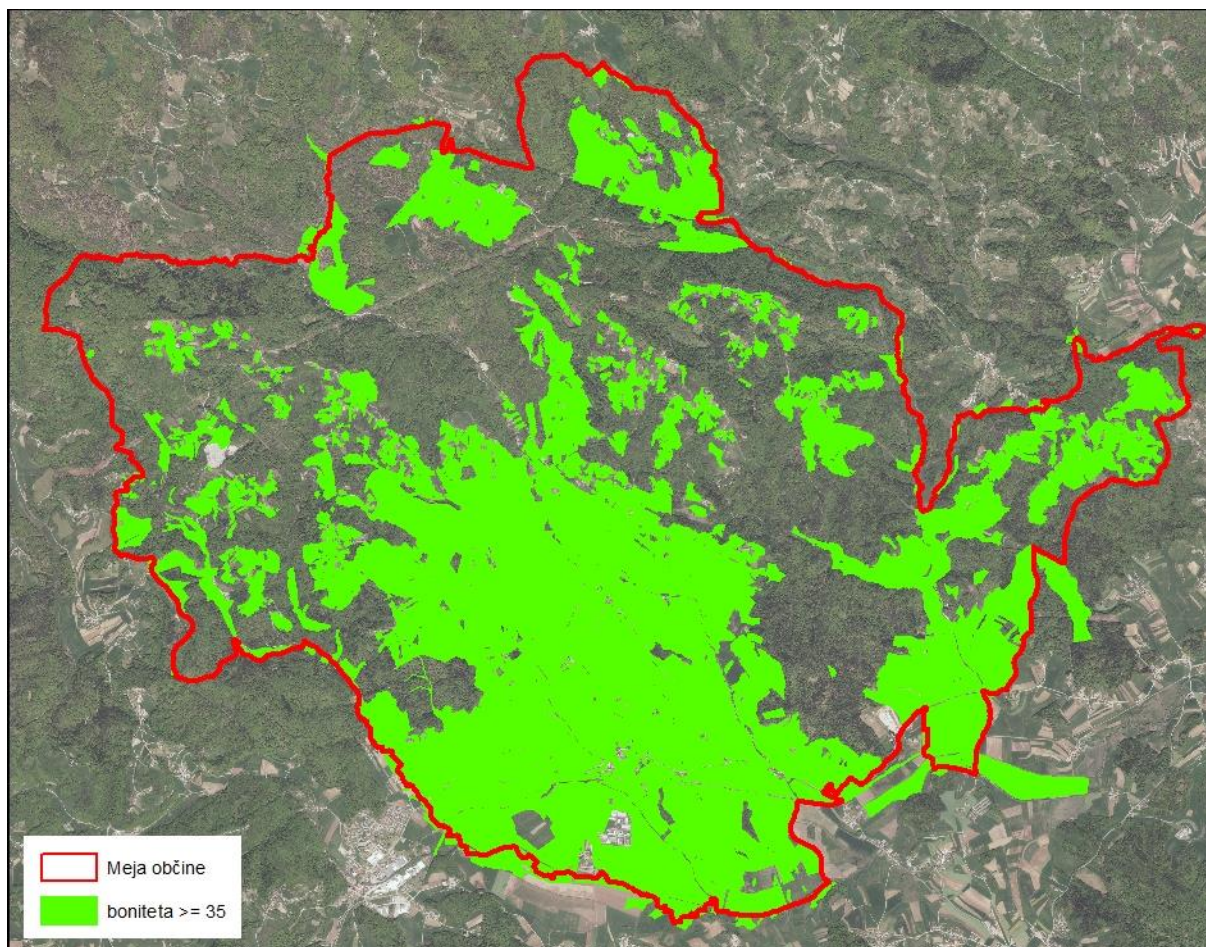
Pri odločitvah so bili bistveni podatki iz sloja skupnih bonitet, dejanske rabe kmetijskih zemljišč in velikosti.

Slika 23: Primeri zaokroževanja glede na velikost poligona. Na prvi sliki je rezultat modela, na drugi pa rezultat po zaokroževanju. Poligoni so veliki približno 0,1 do 0,35 ha. Smiselno je bil določen OKZ.

Zaokroževanje glede na pretežnost in boniteto

V primerih, ko so bili le posamezni manjši poligoni predloga TVKZ umeščeni med poligone predloga OKZ in je bil razlog za TVKZ zgolj ekstenzivni trajni nasad, boniteta in nagib terena pa nakazujejo na predlog OKZ, se je zaokrožilo v OKZ.

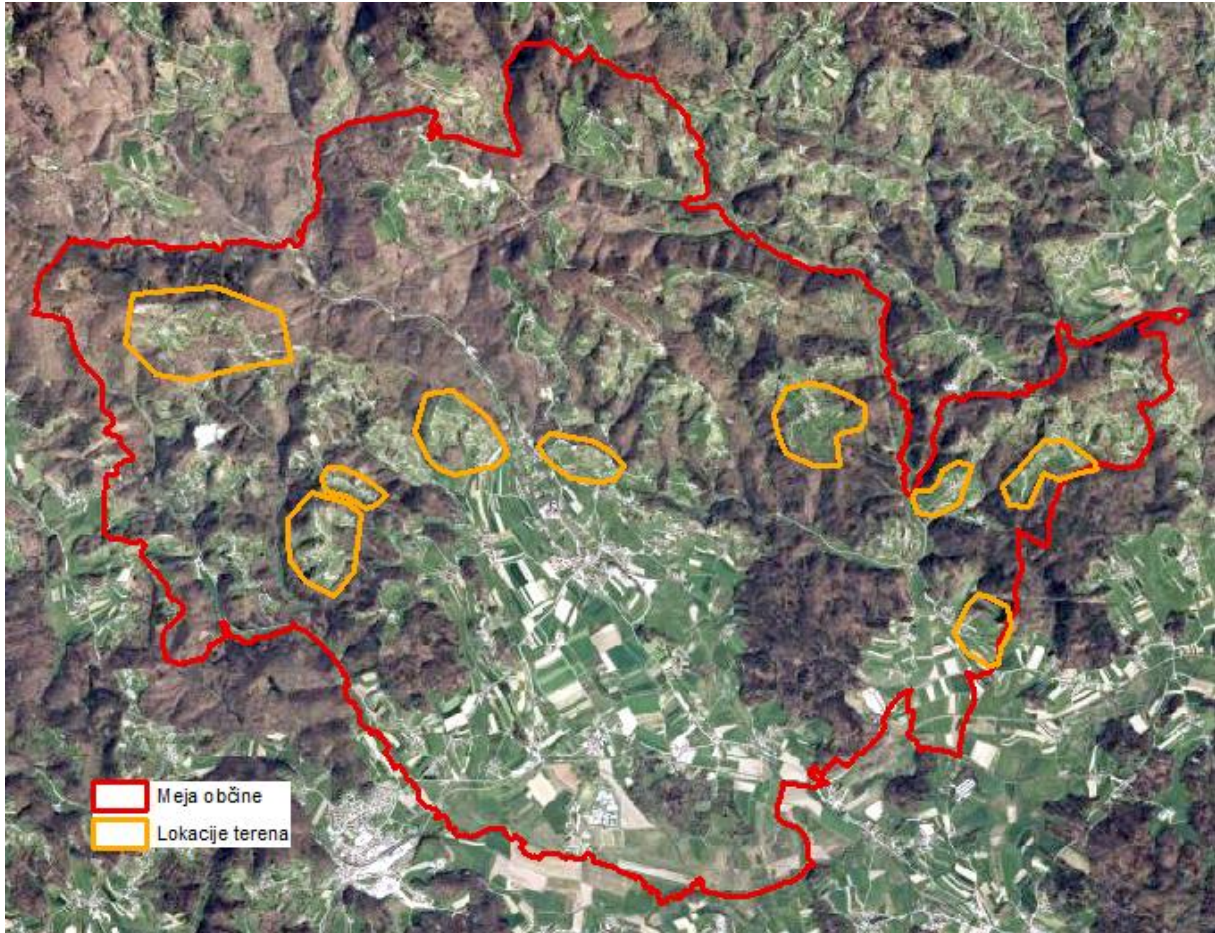
Slika 25: Prikaz predhodno veljavnih bonitet po zemljiškem katastru, ki so višje od 35

Slika 26: Primeri zaokroževanja glede na pretežnost in boniteto. Na prvi sliki je rezultat modela, na drugi pa rezultat po zaokroževanju. Dele s predlogom TVKZ se je zaokrožilo v OKZ, ker gre na širšem območju za območje z nizko boniteto (27/23 bonitetnih točk) in pretežno območje OKZ. Razlogi, zakaj se pojavi TVKZ so predvsem trajni nasadi.

Zaokroževanje glede na terenske ogled in sondiranje

Terenski ogledi so se izvedli v eni skupini, ki je teren opravila 6.11.2024 na območju celotne občine. Terenska skupina je bila v sestavi A. Žerak in T. Jerin. V ekipi je bila prisotna strokovnjakinja s področja kmetijstva oz. bonitiranja. Lokacije terena so potekale po celotni občini, predvsem v hribovitih območjih, kjer so se pojavile dileme glede primernosti TVKZ zaradi velikih nagibov in razgibanosti terena.

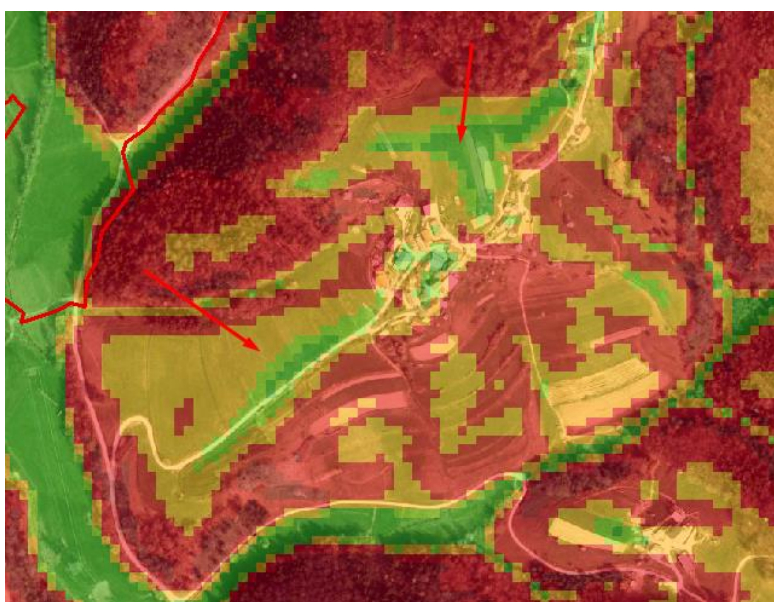
Slika 27: Grafični prikaz lokacij terenskih ogledov

Primer št. 1: Izravnava območja, nižja boniteta

Na terenu je bilo ugotovljeno, da gre za globoka tla, evtrična rjava tla, na mešanih karbonatnih in nekarbonatnih kamninah. Tla so srednje globoka (glede na sondiranje), primerna za travinje, pašo in trajne nasade.

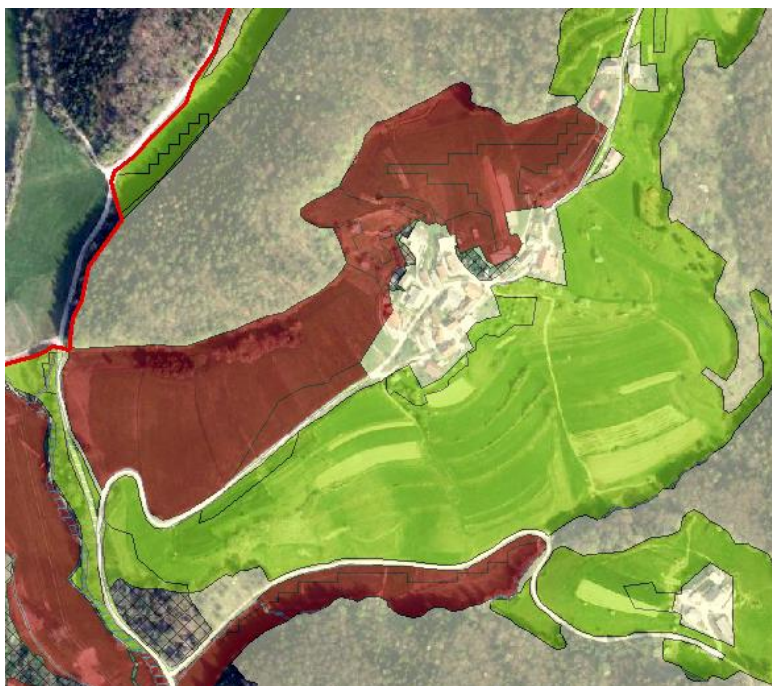
Slika 28: Model TVKZ – Boniteta je na S in SV delu območja 32, v osrednjem delu se pojavi boniteta 35.

Slika 29: Na označenem delu se pojavi izravnava območja.

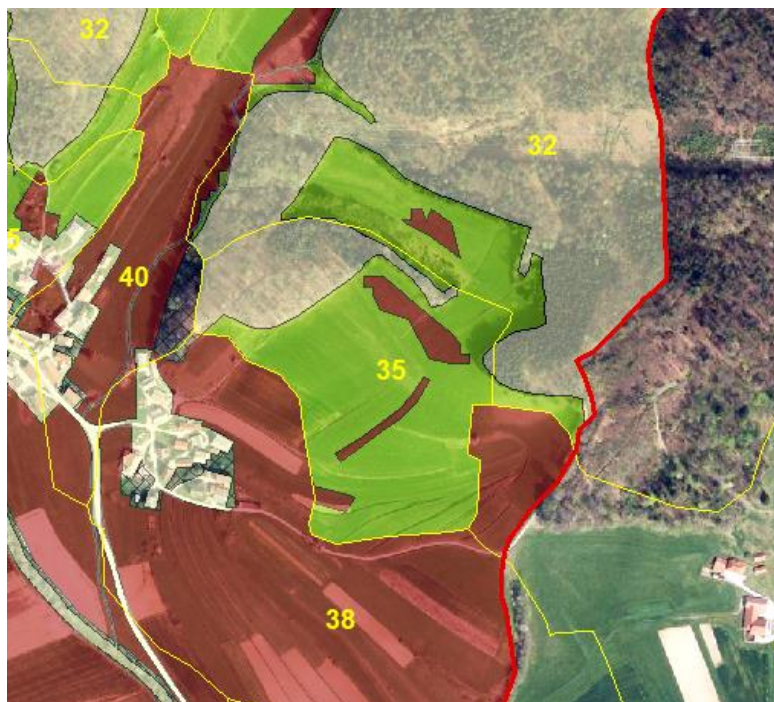
Slika 30: Fotografija prikazuje osrednji del, kjer prihaja do popolne ravnine, ki se prelevi v rahel nagib.

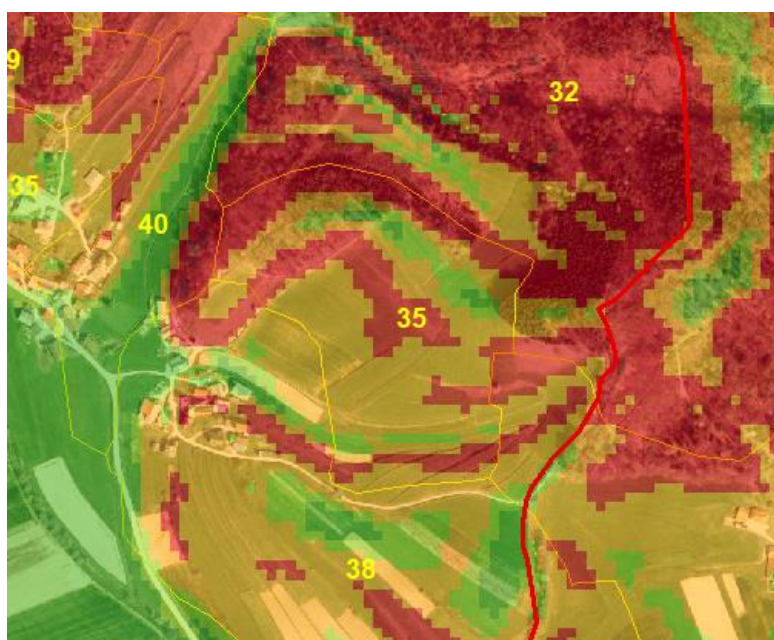
Slika 31: Predlog TVKZ. Celoten kompleks nad cesto se poveže v eno območje TVKZ.

Primer št. 2: Razgiban teren, v rahlim naklonom

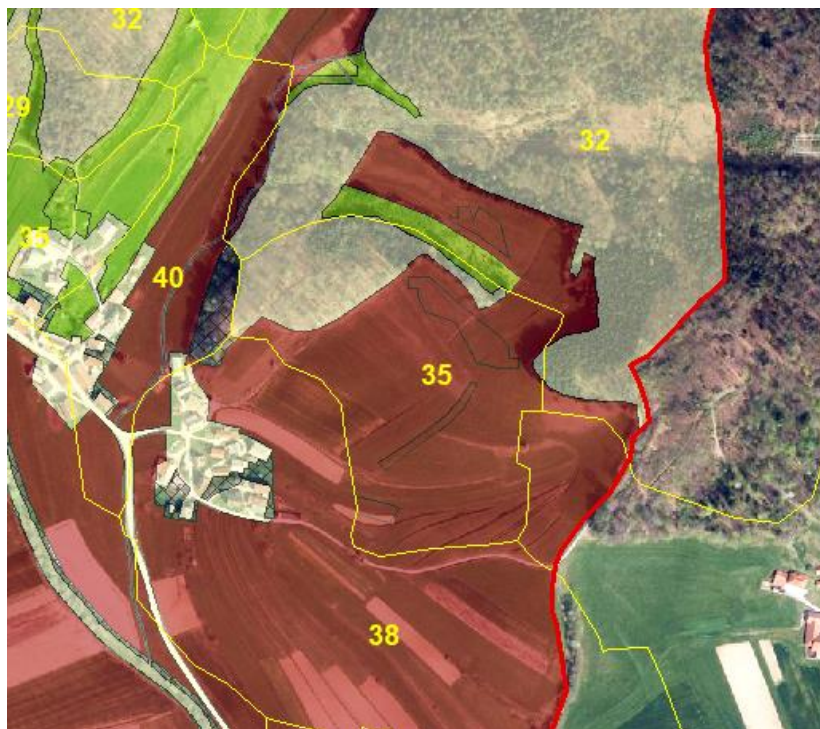
Primer 3 prikazuje območje, kjer je model izkazal OKZ zaradi bonitete 35 in rahlega naklona. Na terenu smo opravili sondiranje, kjer so tla bila globoka, v naravi pa gre za lepo izravnano območje s kmetijsko obdelavo.

Slika 32: Model TVKZ, ki prikazuje območje OKZ.

Slika 33: Prikaz naklonov na območju

Slika 34: Predlog TVKZ - celotno območje smo spremenili v TVKZ, saj gre v naravi za pretežno ravninski del. Prav tako smo na območju opravili sondiranje, ki je to tezo potrdilo.

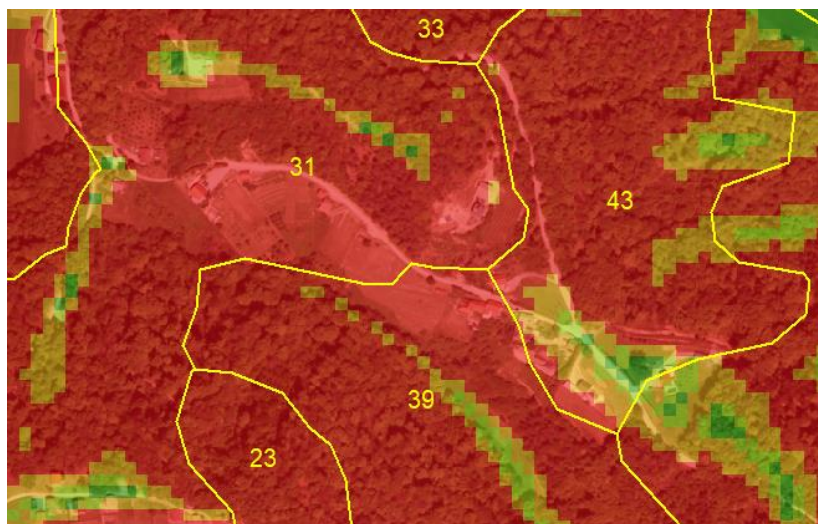
Slika 35: Fotografija s terena, ki prikazuje območje v naravi.

Primer št. 3: Razgiban teren z nekaj vinogradi v velikih naklonih

Na območju je model izkazal delno TVKZ in delno OKZ. Večji del ima nizko boniteto in sicer 31. Celotno območje se nahaja na izrednih strminah. Na terenu je bilo ugotovljeno, da gre za območje v velikem naklonu, deloma že zaraščeno ter slabše kvalitete. Območje je bilo opredeljeno v celoti kot OKZ.

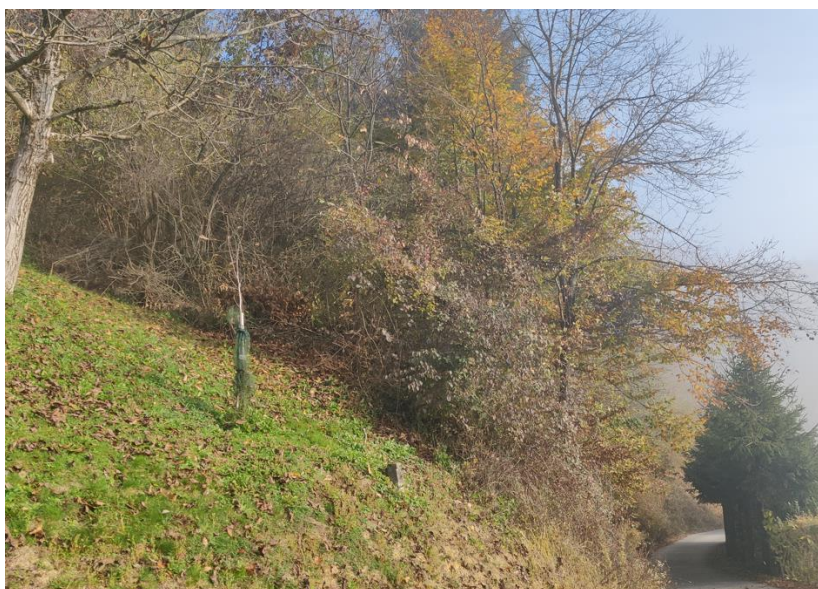
Slika 36: Rezultat modela pred zaokroževanjem

Slika 37: Prikaz naklonov na območju

Slika 38: Prikaz predloga TVKZ po zaokroževanju in terenskem ogledu. Celotno območje je zaradi izrednih strmin predlagano kot OKZ.

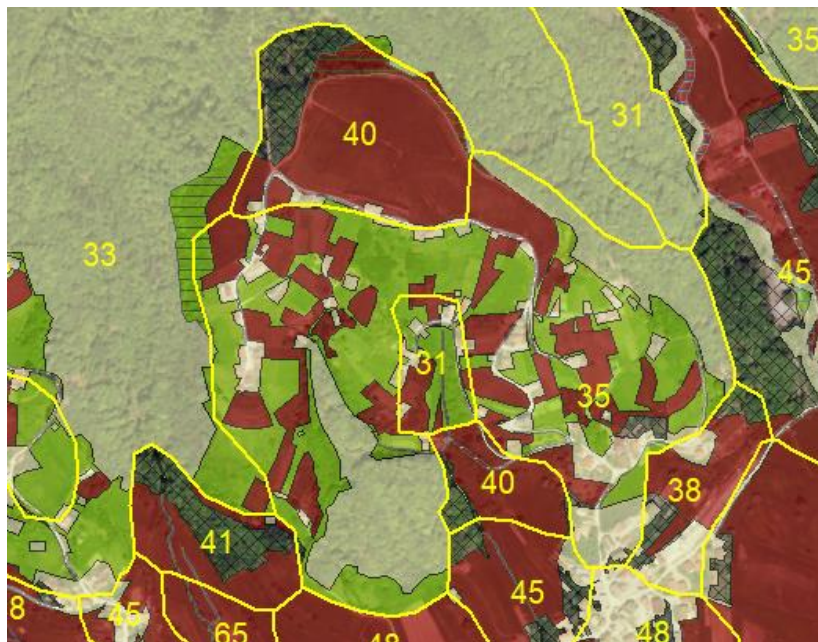
Slika 39: Fotografija s terena, ki prikazuje območje v naravi.

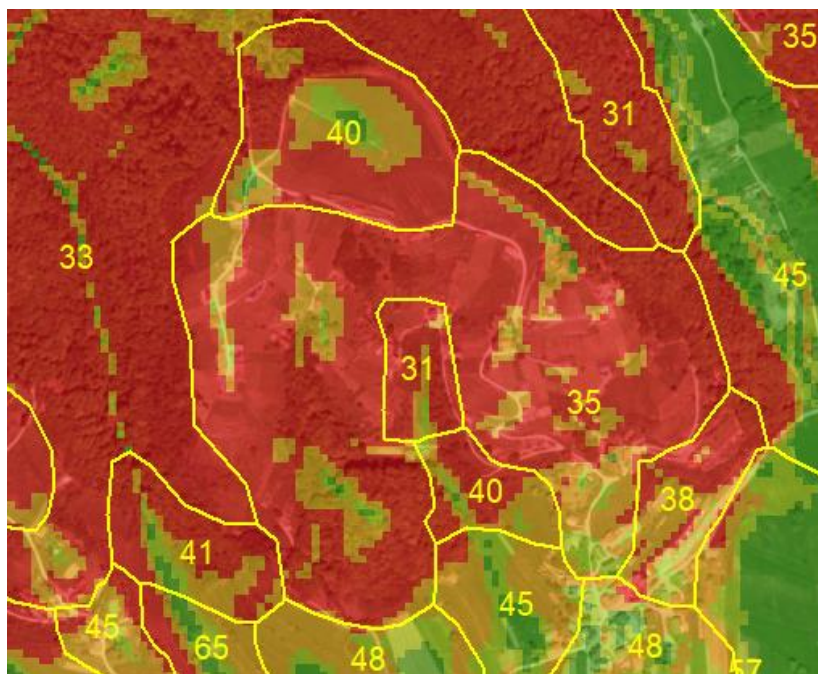
Slika 40: Fotografija s terena, ki prikazuje območje v naravi.

Primer št. 4: Razgiban teren v velikih naklonih

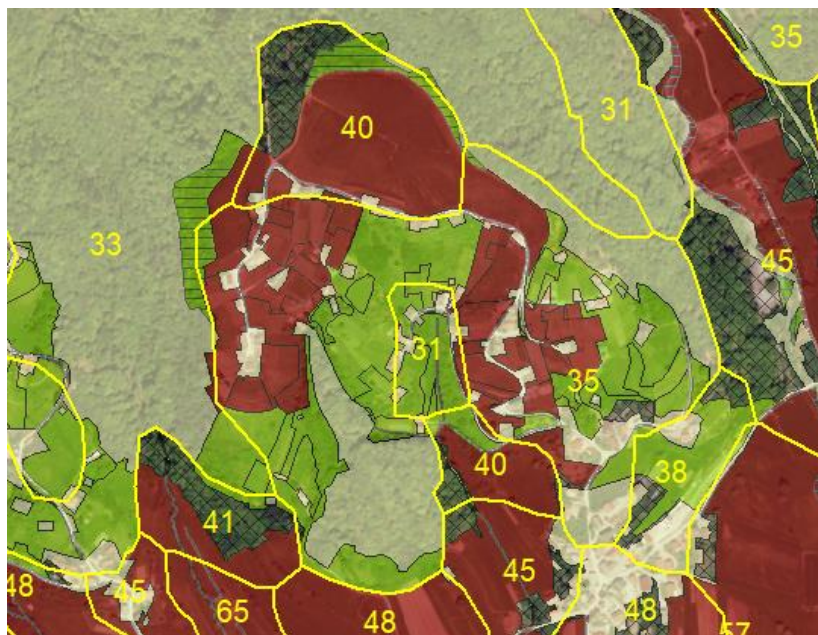
Na območju je model izkazal delno TVKZ in delno OKZ. Večji del ima boniteto 35. Celotno območje se nahaja na izrednih strminah z vmesnimi manjšimi izravnjavami. Večina območij kjer model izkazuje TVKZ je območij ekstenzivnih, mestoma tudi intenzivnih trajnih nasadov. Glede na stanje na terenu smo TVKZ in OKZ smiselno zaokrožili oz. generalizirali ter z upoštevanjem naklonov in odpravili preveliko razdrobljenost.

Slika 41: Rezultat modela pred zaokroževanjem

Slika 42: Prikaz naklonov na območju

Slika 43: Prikaz predloga TVKZ po zaokroževanju in terenskem ogledu. Celotno območje je zaradi izrednih strmin predlagano kot OKZ.

Slika 44: Fotografija s terena, ki prikazuje območje v naravi.

Slika 45: Fotografija s terena, ki prikazuje območje v naravi.

5.9 Območja, potencialno primerna za kmetijstvo

Skladno s pravilnikom so bila območja, ki se izkazujejo za potencialno primerna za kmetijstvo, ročno zaokroževana s smiselnim povzemanjem metodologije zaokroževanja predloga trajno varovanih kmetijskih zemljišč. Pri tem so bili vneseni dodatni kriteriji:

ZNOTRAJ NASELIJ – poligoni obkroženi s stavbnimi zemljišči:

- PPK do 0,5 ha se prekategorizira v ODZ;
- PPK med 0,5 in 1 ha se smiselno pregleda in oceni, ali ostane PPK;
- PPK nad 1 ha načeloma ostane, razen v primeru npr. izrazito neustrezne oblike, ... (po kriterijih kot za OKZ).

OB NASELIJ – poligoni na robu stavbnih zemljišč:

- če so smiselni in se nadaljujejo v kompleksna TVKZ, potem ostanejo PPK ne glede na velikost.

V ODPRTEM PROSTORU:

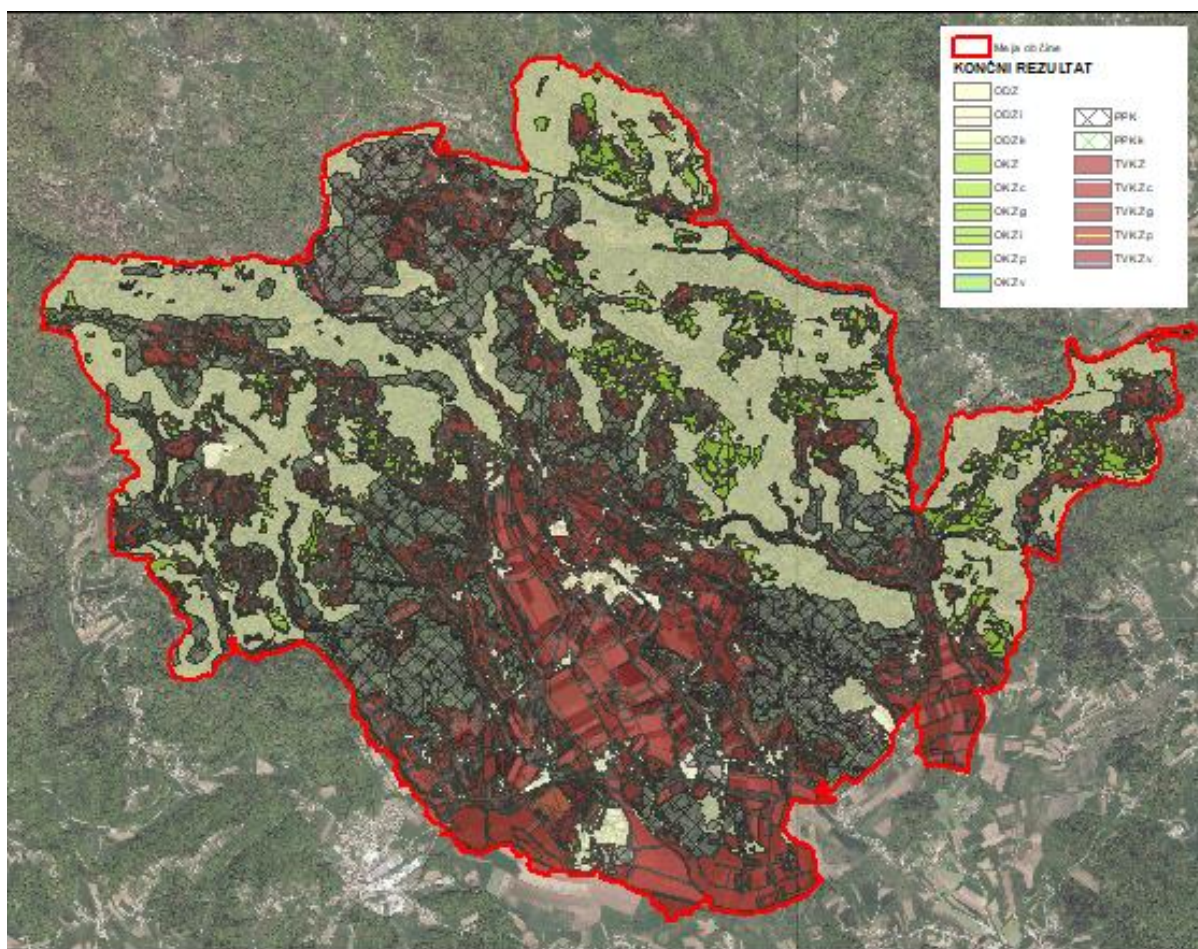
- PPK poligoni, ki so znotraj ODZ in ne mejijo na TVKZ ali OKZ ter so manjši od 1 ha, se prekategorizirajo v ODZ.

NA OBMOČJIH KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ PO DEJANSKI RABI

Na območju, ki je po rezultatih modela opredeljeno kot PPK ali ODZ in je po podatkih dejanske rabe kmetijsko zemljišče se opredelijo:

- ODZk – območja drugih zemljišč, na območju kmetijskih zemljišč po dejanski rabi;
- PPKk – območja drugih zemljišč, potencialno primernih za kmetijstvo, na območju kmetijskih zemljišč po dejanski rabi.

5.10 Rezultat po zaokroževanju

Slika 46: Grafični prikaz končne obdelave

6. PRILOGE

- Izjava o skladnosti dokumentov z Zakonom o dostopnosti spletišč in mobilnih aplikacij.
- Opis stanja kmetijstva v občini Šentrupert